

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisli se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

DIREKTNA POGAJANJA MED FRANCIO IN NEMČIJO

Preokret na lausannski konferenci — Z direktnimi pogajanj med Francijo in Nemčijo so se šele pričela prava reparacijska pogajanja

Lausanne, 25. junija. Na reparacijski konferenci je nastal nov preokret. Do- čim so se prve štiri dni tega tedna vo- dila pogajanja predvsem med Francijo in Anglijo večinoma o zadevah, ki bi jih bilo treba rešiti že pred samim skli- canjem konference, so se šele sedaj pri- čela prava pogajanja za ureditev repara- cijskega problema. Macdonald je na- posled popustil od svoje prvotne ne- omajne zahteve, da se morajo repara- cije enostavno črtati in je prepustil Nemcem samim, da zagovarjajo to svojo tezo. Na ta način so se pogajanja po- krenila iz zagate, v katero so zašla zad- nje dni in v lausannskih krogih vlada veliko upanje, da bo konferenca ven- darle našla vsaj osnovno rešitev repara- cijskega problema.

S tem, da so se pričela direktna po- gajanja med Francijo in Nemčijo, je pričakovati omiljenje dosedanje oboje- stranske nepopustljivosti in končne kompromisne rešitve. Herriot in Pape- n, ki sta nameravala že večkrat odpotovati v Pariz ohraniti v Berlin, sta svoj od- hod odgodila in sta se sredi nočjo ponovno sestala k daljši konferenci. Kot posebno važno podčrtavajo v konferenčnih kro- gih dejstvo, da se vrše pogajanja med Nemčijo in Francijo brez posredovanja Anglije. Uvod v ta direktna pogajanja je tvoril večerajšnji sestanek francoske- ga finančnega ministra z nemškimi fi- nančnim ministrom. Pogajanja se vrše na osnovi stališč, ki sta jih obe dele- gaciji obrazložili v svojih spomenicah. Nemčija ponuja vrhu tega razne poli- tične in gospodarske koncesije, ki so vzbudile veliko pozornost in ki vzbujajo vtis, da polaga Nemčija veliko va- žnost na to, da pride do sporazuma s Francijo.

Herriot zadovoljen

Lausanne, 25. jun. s. Na koncu skupne seje nemške in francoske delegacije so od vseh strani prosili ministre za pojasnila. Pape- n in Neurath sta izjavila, da sta dobila dober vtis. Tudi ministrski predsednik Herriot se je zdel dobre volje. Iz ekspo- zija, ki ga je grof Schwerin-Krosigk podal o finančnem položaju Nemčije, se more sklepati, da nemški finančni in gospodarski položaj popolnoma izključuje nadaljnja repara- cijska plačila.

Po končanih današnjih razgovorih je Herriot na kratko obrazložil dosedanje po- tek pogajanj ter je poudarjal, da je za- dovoljen in da računa z dobro voljo vseh, da se doseže uspeh.

Lausanne, 25. jun. s. Komuniké belgijske delegacije pravi, da je belgijska dele- gacija izdala načrt za gospodarsko in fi- nančno obnovo Evrope. Predvidena rešitev bi se predvsem nanašala na reorganizacijo gotovih javnih podjetij v Nemčiji, na med- narodno kreditno organizacijo in končno na reformo carinskega sistema.

V Nemčiji so optimistični

Berlin, 25. junija. Nemški tisk naglašja, da je lausannska konferenca z direktnimi pogajanj med Nemčijo in Francijo dosegla vrhunec. V nemških krogih upajo, da bo prišlo vsaj do načelnega sporazuma, na pod- lagi katerega bi se lahko razvijala nadalj- nja pogajanja. Na vsak način pa smatrajo, da se bo pri teh pogajanjih odločila usoda lausannske reparacijske konference.

Tudi Angleži so zadovoljni

London, 25. junija. Londonski tisk z za- dovoljstvom pozdravlja direktna pogajanja med Nemčijo in Francijo in vidi v tem naj- boljše pot do rešitve težavnega reparacijskega problema. »News Chronicle« piše, da do teh pogajanj gotovo ne bi prišlo, če bi Herriot ne popuščal. Anglija si lahko laska, da je s svojim odločnim nastopom v največji meri doprinesla k temu zbliznjanju.

Povratek dr. Marinkovića

Beograd, 25. junija. Davi ob 7.50 se je vrnil v Beograd ministrski predsednik dr. Marinković. Na kolodvoru ga je pričakoval njegov namestnik minister dr. Kramer z višjimimi uradniki ministrskega predsedništva in zunanjega ministrstva. Navzočih je bilo tudi več poslancev in senatorjev. Gosp. dr. Marinković se je z vsemi iskreno pozdravil ter je nato v spremstvu ministra dr. Kram- erja odšel v ministrsko predsedništvo, kjer bo ob 13. sprejel novinarje in bo dal dalj- šo izjavo o razgovorih v Lausanni in Ze- nevi.

Sodelovanje ministrskega predsednika pri razgovorih in razpravah v Lausanni je bilo splošno opaženo. Zlasti so zbudili pozornost njegovi pogosti sestanki s francoskim mini- strskim predsednikom Herriotom. Kakor se je izvedelo, so se ti razgovori v glavnem nanašali na razčiščenje položaja, v katerem se nahajata tako Jugoslavija kakor Fran- cija, zlasti pa Jugoslavija, ki je bila že do- slej hudo prizadeta z ustavitvijo nemških reparacijskih plačil. Dr. Marinković je z vso odločnostjo naglasil nemožnost in nepra- vičnost enostranskega reševanja reparacijskega problema brez istostanske odzvo- rne zavarovanja gospodarskega položaja malih držav, ki so prizadete z ustavitvijo reparacijskih plačil. Francosko stališče se popolnoma strinja s stališčem Jugoslavije, ki ga podpira tudi celotna Mala antanta. Uloga predsednika jugoslovenske vlade, ki uživa tudi osebno velik ugled, je bila za pravilno reševanje reparacijskega problema zelo važna in zelo velika.

Stranski sporazum med Anglijo in Ameriko

London, 25. junija. »United Press« po- roča, da je bil med Anglijo in Zedinjenimi državami sklenjen takozvani »gentlemen agreement«, po katerem bosta obe državi v bodoče vodili enako razorožitveno poli- tiko, ker smatrat, da se mora vprašanje reparacij definitivno razčistiti. To odgovor pa bo stopil v veljavo samo za primer, da bi lausannska konferenca končala z ne- uspehom. Dogovor vsebuje tudi klavzulo, po kateri bodo Zedinjene države delno čr- tale angleške dolgovce, za ostanek pa priznala primeren moratorij. Ta del dogo- vora, naj bi stopil v veljavo po ameriških

predsedniških volitvah in le v primeru, da bi bil Hoover ponovno izvoljen za pre- sednika.

Francoski komentarji

Pariz, 25. junija. AA. V zvezi s fran- cosko-nemškimi direktnimi pogajanjmi sku- ša »Journal« dognati, kaj so sklenili fran- coski in angleški delegati pri razgovorih, ki so jih imeli pred sestankom francoskih in nemških delegatov.

List smatra, da so ta pogajanja poka- zala, da se francosko in angleško etališče temeljito razločujeta. Angleži so zvalili odgovornost na nemško delegacijo.

»Petit Journal« je mnenja, da je treba pozdraviti angleški sklep, da bo Anglija priznala vsak sporazum med Francijo in Nemčijo o reparacijskem vprašanju. List opozarja na okolnost, da je napetost na konferenci popustila, čim so se pričeli di- rektni razgovori.

»Petit Parisien« takisto pozdravlja ta pogajanja in ugotavlja, da so z obeh strani pokazali dobro voljo.

»L'Homme libre« opozarja francosko delegacijo, naj ne dovolj poraza Francije v Lausanni. Francoska delegacija naj vz- traja pri svojih zahtevah. List navaja v tej zvezi, da ni izključeno, da bo Nemčija po rešitvi reparacijskega vprašanja posta- vila na dnevni red teritorialno vprašanje. »Excelsior« poroča, da je Herriot na pr- vem francosko-nemškem sestanku enoglas- no branil francosko etališče. Francija, je dejal Herriot, ne more pristati na enostav- no črtanje reparacij.

Hitlerjev program

Nad vso Nemčijo naj se proglasi obsedno stanje, nakar bi narodni socialisti prevzeli oblast in uvedli pravo strahovlado

Berlin, 25. junija. g. Videti je, da hoče narodno socialistična stranka sta- viti državno vladu pod najostrejši pri- tisk, da bi dosegla, da se bodo v južnih državah upoštevale politične zasilne ure- dbe o vzpostavitvi SA formacij in svobodi o nošenju uniform in o svobodi de- monstracij. Večerašnji govor dr. Gö- belsa je v južni Nemčiji izzval veliko ogorčenje in razburjenje. Poleg kampan- je proti južni Nemčiji pa so narodni socialisti sedaj poostri tudi kampanjo proti komunistični stranki. Korespon- denca narodno socialistične stranke ob- javlja danes naslednjo notico: Zahtevamo, da se takoj proglasi izjemno stanje na vsem nemškem teritoriju. Brezobzir- no naj se izvede prepoved komunistične stranke in njenih organizacij ter naj se odstrani črno-rdeči policijski name- ščenci zlasti v Prusiji. 15 milijonov na- rodni socialistov zahteva, da se takoj preide k dejanju, sicer bo razvoj vzel svojo pot.

Kongres sadjarjev

Beograd, 25. junija. V prvi polovici okto- bra se bo vršil v Čačku prvi vsedržavni kongres sadjarjev kraljevine Jugoslavije. Kongres sklicuje srbsko poljedelsko dru- štvo. Udeležili se ga bodo delegati iz vseh krajev države. Med drugimi je na dnevnem redu tudi referat ravnatelja mariborske vi- narske šole gosp. Priola.

Mednarodni vinogradniški kongres

Beograd, 25. junija. AA. Tretji medna- rodni vinogradniški in vinarski kongres se bo vršil od 23. oktobra v Rimu v med- narod. kmetijskem inštitutu. Na kongresu vinogradnikov in vinarjev. Na kongresu bodo v razpravi: Znižanje proizvodnih stroškov za grozdje in vino; neposredna poraba grozdja v prehrani; uporaba stran- skih produktov vinske trte; predlog za boljše ureditev mednarodne trgovine z vinom; vpliv adaptacije in afinitete za zboljšanje rodovitnosti in bučnost vinog- rado; izenačenje metod za analizo vina, in vino v zdravstvenem pogledu. Na kongres se je prijavilo že več referentov z vseh strani sveta. Če bi se kdo izmed naših strokovnjakov hotel udeležiti tega kon- gresa z referatom o kateri izmed gori na- vedenih točk, naj se prijavl ali pa naj

Berlin, 25. junija. Narodno sociali- stična frakcija v pruskem deželnem zboru je stavila predlog glede uvedbe raz- nih novih davkov, ki naj bi zagurali gospodarsko obnovo, ko bo bodoča na- rodna socialistična vlada prevzela krmi- lo. Predlog določa med drugim, da se mora zapleniti vse premoženje vsem ži- dom, ki so se po 1. avgustu 1914 nase- lili na nemškem ozemlju. Prav tako naj se preišče, odkod so dobili razni višji državni uradniki svoje premoženje. Vse, kar presega njihove mesečne dohodke in kar se lahko smatra, da so si pridobili samo pod vplivom svojega položaja, naj se zapleni, krivci pa postavijo pred so- dišče. Prav tako naj se preiščejo vse afe- re zadnjih let in zapleni premoženje vsem, ki ne morejo dokazati, da so si ga pridobili s poštenim delom. Vsem mini- stram naj se znižajo plače, tako da njihovi dohodki ne bodo znašali nad 1000 mark.

pošlje referat na naslov: »G. Valentino, generalni tajnik 2, Piazza Sidney Sonnino, Rom«, najkasneje do 31. julija tl. Po- drobnejše informacije se dobe pri oddel- ku za rastlinsko proizvodnjo kmetijskega ministrstva.

Avstrijski uradniki bodo dobivali plačo v obrokih

Dunaj, 25. junija. Finančni minister dr. Weidenhoffer je davi poslal k sebi zastop- niki Udruga državni službenec ter jih obvestil, da je ministrski svet z ozirom na slabo stanje državnih financ sklenil, da se bodo odsele izplačevale plače in pokojnine v dveh obrokih. Vsakega prega bodo dobili državni službenici in upokojenci 60 odstot- kov svojih prejemkov, ostanek pa šele po 15. vsakega meseca.

Japonci in Kitajci se zopet koljejo

Harbin, 25. junija. g. Japonska bombna letala so davi napadla stan kitajskega ge- nerala Ma, ki daje s svojo novo ofenzivo mnogo posla mandžurski vladi. Vas Nint- shingtan je bila po bombah skoraj popolno- ma uničena. Nad 100 Kitajcev je bilo ubi- tih, število ranjenih pa še ni znano. Dose- daj še nepotrjene vesti pravijo, da je bil tudi general Ma pri tem napadu ubit ali zelo težko ranjen.

Naval vlagatelj je višja sila

Zanimiva razsodba o tožbi vlagatelja, ki mu je hotel izplačati vloge

Ljubljana, 25. junija. Zagrebški »Jugoslovenski Lloyd« priobčuje zanimivo razsodbo v tožbi, ki jo je vložil neki vlagatelj proti Kreditni zadrugi v Begejskem sv. Djurdju, ker mu ni hotela izplačati vloge v znesku 6046 Din. Sodišče je tožbo zavrnilo in motiviralo svojo razsodbo z obširno motivacijo, ki iz- ne posnemamo glavne misli:

Sodišče je tožitelja zavrnilo, čeprav ni nobene zakonske določbe, da lahko denar- ni zavodi odrežejo svojim vlagateljem iz- plačilo vlog. V tem pogledu tudi ni nobe- ne sodne prakse. Toda sodišče je moralo izreči tako razsodbo glede na splošne raz- mere na denarnem trgu v naši državi in na splošni gospodarski položaj ne samo v naši državi, temveč tudi v Evropi in dru- gih delih sveta. Izvestni činitelji, ki bi bilo odveč in predolgo naštevati jih, so krivi, da je zajela našo državo huda gospodarska kriza, ki je pa še bolj zadela posredne naše sosede. Denarna kriza je imela za posledico katastrofalno padanje cen vseh proizvo- dov, torej tudi poljedelskih pridelkov, ki so za našo državo najvažnejši. Ta proces je dosegel zadnje leto višek zlasti glede cen poljedelskih pridelkov, široki sloji na- šega naroda so zašli zaradi tega v skoraj brezupen položaj, tako da je morala poče- ti država po izrednih ukrepih, žrtvujot po- trebna denarna sredstva iz državnega pro- računa. Sam ta akt državne oblasti, da je prevzela po mnogo višji ceni, kakor je bila svetovna pariteta od proizvoznikov naj- važnejši poljedelski pridelek, — žito, je bil dokaz, da je stopila tudi naša država v vrsto držav, ki preživljajo zelo ostro kri- zo.

Glede na padanje kupne moči širokih slojev kmetijskega ljudstva so zašle tudi in- dustrija, trgovina in obrt v težak položaj. Podjetje za podjetjem je propadalo, ved- no bolj je narasčalo število prisilnih in prostovoljnih poravnjav. Težak položaj kmetovalca je pa na drugi strani v veliki meri onemogočil tudi redno plačevanje obresti in odplačevanje glavnice in tako

so imeli denarni zavodi tudi od te strani velike izgube. Denarni zavodi so se pola- goma izčrpali, a mod ljudstvom je nastalo neupravičeno naziranje, da se denarnim zavodom ne sme zaupati in da mora vsak vlagatelj pravdočasno rešiti denar iz njih. To naziranje ima značaj specijalne psihoze, ki so jo povečale še časopisne vesti o ne- štetih polomih bank v Ameriki in Evropi.

Tako je prišlo v začetku jeseni 1931 do katastrofalnega navala na banke. Po mne- nju sodišča bi bil ta naval usoden ne samo za usodo denarnih zavodov naše države, temveč tudi za usodo vsakega našega gospo- darstva. V najkrajšem času bi bil lahko uničil ogromno večino denarnih zavodov, s tem pa tudi ogromno število naših indu- strijskih podjetij in trgovino. Kaj bi vse to pomenilo za kredit naše države v ino- zemstvu, je jasno. Zato sodišče smatra, da bi bil položaj, ki bi nastal, če bi denarni zavodi na zahtevo vlagateljev izplačevali vloge, istoveten s primeri, ki se smatrajo za primere, ko odloča višja sila. In čeprav se je psihoza vlagateljev zadnje čase ne- koliko polegla, vendar splošne krize za- upanja še nismo prebrodili, a od nje do popolne psihoze je samo korak.

Sodišče je zato mnenja, da bi dovedla razsodba o tožbi razsodbi, ki bi bile s njimi banke prisiljene izplačevati vloge ta- koj na vsako zahtevo vlagateljev v najslab- šem primeru do gospodarskih zmed in po- slabšanja gospodarskega položaja ter hude- ga navala na denarne zavode. Mehanizem denarstva je splošno tak, da se mora od vlog nabrani kapital plodonosno plasirati, a ti plasmani so navadno taki, da se lahko dvignejo, odnosno kapital realizira šele v daljšem roku. V sedanjem položaju so in- vestirani kapitali večinoma zamrznjeni, to se pravi, da jih denarni zavodi ne morejo dvigniti. Če bi se taki tožbi ugodilo, bi mo- ral denarni zavod izplačati vloge najpozne- je v treh mesecih, zavod sam bi pa mogel plasirati denar dobiti od dolžnikov v veči- ni primerov po dolgotrajnih tožbah in ekse- kucijah. Izplačevanje vlog bi v veliki meri pomenilo uničenje denarstva, pa to bi bil strahovit udarec za vse gospodarstvo.

Zanimiv gost v Ljubljani

Ljubljana, 25. junija.

Včeraj se je oglašil pri poveljniku ko- lesarskega bataljona gosp. podpolkovniku Jakliču izredno zanimiv gost. Je to 24letni poljski sportnik Kazimir Luksemburg, član poljskega vojaškega kluba SK Legia v Varšavi. Sklenil je, da na kolesu prepotuje Evropo in se je 14. t. m. podal iz Varšave na pot. Obiskal je Krakov in se napotil proti Čekoslovski, odkoder je krenil na Dunaj. Tu se je zadržal tri dni, nakar je preko Gradca prispel v Ljubljano. Tu so ga sprejeli poleg podpolkovnika Jakliča vsi predsedniki kolesarskih poldravezov nad vse gostoljubno, tako, da je svetovni po- potnik občutil, da je v bratski slovanski zemlji. Za potovanje je jako praktično ob- lečen. Na kolesu, katerega ogrodje je angleškega izvora, vse drugo pa poljski fa- brikat, ima zadaj v kovčegu in sredi v torbi vso opremo, ki jo rabi za dolgo pot. Se- boj ima izredno dobre zemljevide ter do- kumente poljskih oblasti in mednarodne kolesarske federacije v Parizu. V krasni zlati spominski knjigi so vpisani vodilni sportni funkcionarji vseh društev in or- ganizacij, katere je obiskal na svojem po- tu, dočim je na prvem mestu priporočilo, lastnoročno pisano od nekoga poljskega ministra. Kazimir Luksemburg govori po- leg materinščine tudi češko, nemško, fran- cosko in deloma italijansko. Je all round sportnik in ni samo sijajen kolesar, tem- več tudi odlični plavalec in nogometaš. Na svojem potu zbira sportne znake in ima že prav lepo zbirko.

V Ljubljani so mu vojaki kolesarskega bataljona kolo popolnoma očistili, nakar je davi ob 5. nadaljeval pot proti Trstu. Obiskal bo še Rim, Napulj, Genova, Mi- lan, Monako, Berlin, Rigo ter se bo preko Vilne vrnil v Varšavo. Pot je dolga 10.000 km in upa, da jo bo prevozil te- kom 2 in pol do 3 meseci. Dnevno napravi 150 do 200 km. Stroške potovanja nosi de- loma sam, deloma njegov klub. Je iz zelo ugodne varšavske rodbine, njegov oče je priznan zdravnik v Varšavi. Ko je odhajal iz Ljubljane, je zatrijeval, da še nikjer ni bil tako priščno in bratsko sprejet. Pove- dal je, da bo prišla prihodnje leto večja poljska ekspedicija s kolesi na obisk v Ju- goslavijo.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 25. junija.

Posestnica v Hranovci ulici 9 Marija Križnar je prodala ključavničarskemu po- močniku Albinu Novaku iz Tacna žično posteljno mrežo. Ker imenovan ni imel pri sebi dosti denarja, je zastavil svoje kolo, katerega pa je skrivaj odpejal, ko je Križnarjeva šla po opravkih.

Kot Mica Kovačeva ... se je predstavil trgovski pomočnik Maks Humski, ki je prišel v družbi neke dame v gostilno želez- ničarskega doma na Novem trgu. Najprej sta si naročila jedi, nato pa sta popila 3 l vina, se dozdvoje aprila ter odšla ne da bi poravnala račun. Dama je izginila, trgo- vskega pomočnika pa je stražnik aretiral.

Delavcu Francu Škerlu z Glince je nekdo iz banake poleg Slokanove stavbe ukradel par nizkih čevljev ter dežni plašč. — Izvr- šene so bile še druge tatvine; krovskemu pomočniku Francu Fujanu je bilo ukradeno kolo znamke Torpedo vredno 800 Din, in- stalaterju Josipu Majerju žepna ura, ko je zaspal na travniku ob Zeleni poti, trgo- vcu Ivanu Petriču iz stanovanja na Kra- kovskem nasipu suknjič in telovnik s pot- nim listom za Avstrijo, monterju Škrinjar- ju Antonu pa iz začasnega skladišča v ne- botičniku letni suknjič.

Glad na Bolgarskem

Sofija, 25. junija. AA. Čeprav se nado- jajo, da bo letošnja letina na Bolgarskem prav dobra, vlada ponesel velik pomanj- kanje in beda. Tako razsaja po neklih va- seh v kuskavaskem okraju v Južni Bol- gariji pravcati glad. Današnja »Zarja« pri- občuje iz Kuskavaka to-le brzojavko: »V vsej okolici vlada brezprimerno pomanj- kanje. Pridite, da vidite pravi pekcl, ka- koršnega še nikjer ni bilo. Na tisoče otrok plaka. Dosedaj sta dve osebi umrli od gla- du. Na pomoč, kajti v par dneh bo že prekasno«.

Borzna poročila.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curib: Pariz 20.20 in pol, London 18.55, New York 513 in tri četrt, Milan 26.15, Madrid 42.40, Amsterdam 207.47 in pol, Berlin 122.02 in pol, Sofija 3.73, Praga 15.20, Varšava 57.65, Bukarešta 3.00.

Kongres narodnih noš v Ljubljani

Zanimanje za kongres je doma in v inozemstvu zelo veliko — Čehi pridejo z godbo

Ljubljana, 25. junija.

Priprave za prvi vesolovski kongres narodnih noš v Ljubljani v dne 3. do 6. septembra so v polnem teku. Odbor je dobil lepo število prijavi tudi izven slovenskih držav ter po prireditvi dobila mednarodni pomen. Posebno veliko zanimanje je pri bratih Čehih, ki pridejo z lastno godbo v narodnih nošah. Posebno zanimanje je po seveda širok naš narod, ter bodo zastopane skoraj prav vse narodne noše tako, da bo to ena najboljših imponentnih revij jugoslovenske folklorne. Omeniti je posebno skupino naših mladih, ki bodo sodelovali v sprevedu z malimi konjički in v vozovi, okrašeni in okičeni v samem cvetju in s jugoslovenskimi zastavicami. Poleg skupine jezdecov, ki se jih je prijavilo lepo število, sodelujejo naravnost ogromno število vozov v posebnih skupinah, kjer bodo prikazani različni kmetijski stanovi in delo na deželi. Pripravljalni odbor razpošilja vsem društvom okrožnice ter vladno naproša, da se društvene deputacije, ki se niso prijavile sodelovanju, čimprej javijo v večjem številu, da jim zamore odbor nuditi potrebne informacije in jim da navodila glede voznih ugodnosti po železnici, ki so naprošene in jih javimo v dnevnem časopisu.

Spored kongresa:

V soboto, dne 3. septembra je otvoritev kongresa in pozdrav gostov. Popoldne ogled mesta, ob 20. bajna razsvetljava Ljubljane, baklada po mestu, ob 21. godbeni koncert na Kongresnem trgu, med koncertom bengalska razsvetljava. V nedeljo, dne 4. septembra ob 6. budnica po mestu, pri jutranjih vlakih pozdrav gostov, ob 9. na Kongresnem trgu s. maša in prikazanje običajev ob vstopu na Gosposvetskem polju, nato zborovanje in spreved narodnih noš po mestu (korzo). Po obedu popoldan ob 15. revija narodnih noš in razdelitev nagrad na ljubljanskem veseleju. Ob 20. velika ljudska zabava.

narodne igre in koncert dramatičnih harmonikarjev na Kongresnem trgu.

V ponedeljek, dne 5. septembra s avtobusi in z vlakom odhod iz Ljubljane na Bled, poklonitev kraljevski dvojici. Popoldan povratek v Ljubljano.

Zaključek kongresa je pa izlet udeležencev vesolovskega kongresa narodnih noš in v civilu na Jadransko morje.

V ponedeljek, dne 5. septembra odhod iz Ljubljane z ubranim vlakom 2. in 3. razreda ob 18. preko Karlovca na Sušak.

V torek, dne 6. septembra na rojstni dan prestolonaslednika Petra, ob 8. odhod s parnikom Aleksandrom ali Prestolonaslednikom po morju v Split. Na parobrodu bo celodnevni godbeni koncert, razne zabavne igre ter ob 9. zvečer bajna razsvetljava na parobrodu in vžiganje raket. Na parobrodu zajutrek, kosilo in večerja. Prihod v Split ob 21.30, prevoz v hotel in prenočišče.

V sredo, dne 7. septembra: zajutrek, dopoldan ogled mesta pod strokovnim vodstvom, izlet na Marjan in ogled zverinjaka, po kosilu izlet z avtobusi na Solin. V Splitu po povratku večerja in prenočišče. Isti večer ob 9. koncert na promenadi Splita.

V četrtek, dne 8. septembra: zajutrek, ob 9. izlet s parnikom v Trogir, ogled starega mesta, ob 11. povratek v Split. Ob 12. kosilo, ob 7. večerja, popoldan prosto ter izlet na kopališče. Isti dan ob 19. povratek s parobrodom ali brzovlakom proti Ljubljani. Voznja z vlakom ter parnikom in avtobusi na Sušak, Split, Trogir in Solin, celodnevna prehrana in prenočišče. Velja skupno za vsakega udeleženca II. razreda Din 570.—, III. razr. Din 550.—, prijave sprejema pripravljali odbor do 2. avgusta 1932. Lahko se plača v dveh obrokih. Izlet na morje prireja Pripravljalni odbor s pomočjo Zveze za tujski promet (Putnik).

Pripravljalni odbor vesolovskega kongresa narodnih noš v Ljubljani.

Ob 10 letnici mednarodnega zadružnega dne

Prvi mednarodni zadružni dan je bil 7. julija 1923

Ljubljana, 25. junija.

Mednarodno zadružno gibanje bo proslavljalo letos, v soboto 25., oziroma v nedeljo 3. julija desetletnico svojega mednarodnega zadružnega dne. 7. julij 1923 je bil od Mednarodne zadružne zveze v Londonu določen za prvi mednarodni zadružni dan, ki se je v nekaj letih tako priljubil, da ga danes proslavljajo vsako leto več zadrževanj po vsem svetu. Tega dne se zadružgarji po vsem svetu, zlasti oni, ki so pridruženi Mednarodni zadružni zvezi v Londonu, spominjajo in utrjujejo in izvrševanju idej svojega gibanja, ki daleko še niso izčrpane z dnevnimi in sočasnimi nalogami in cilji posamezne panoge zadružne organizacije. Daleko širši so nameni zadružnega gibanja kakor se komu zdi: končni cilj njegov je, da se na mestu, kjer je današnji zasebno-kapitalistični gospodarski red v zatonu, postavi nov gospodarski red, ki bo sponel na zadružnih idealih skupnosti. Ne na načelu iskanja konsuma za že izvršeno produkcijo, marveč na načelu produkcije za že organizirani konzum je treba zgraditi gospodarstvo, ki ne bo ustvarilo nekaj takega, kar danes tako kruto doživljamo: desetmilijske brezposelnosti, na eni strani nakopičena bogastva in zaloge blaga, da jih je treba uničevati, na drugi strani pa revščino in pomanjkanje pa bodo in lakoto milijonov in desetmilijonov, ki so vse življenje delali pa nimajo nič ali pa, ki bi hoteli delati, pa ne najdejo in ne dobe nikakega dela. Dalje je namen zadružništva izgladiti gospodarska nasprotstva med narodi in narode dovesti do spoznanja dela, do treznega tekmovanja med seboj ter tako pripomoči k ohranitvi svetovnega miru in preprečitvi nadaljnjih vojn, ki groze na obzorju. In še mnogo je bodočnosti ciljev, ki se za nje bori oziroma za katerimi teži mednarodno zadružno gibanje.

Mednarodna zadružna zveza v Londonu, ki ima priključenih v 41 državah vseh kontinentov 77.500 zadržev z nad 70 milijoni zadružgarjev je priporočila pridruženim zadrževam, da naj na slavnostnih zborovanjih o priliki letošnjega Mednarodnega zadružnega dne sprejmejo tole resolucijo:

»Zborovanje zadružgarjev, zbrano ob proslavi desetega Mednarodnega zadružnega dne — pozdravlja zadružgarje, ki so razkropile ni po vsem svetu in naglašajo, spojeno z njimi v tej manifestaciji, bratstvo in napredek, ki sta temelja našega gibanja; povsem razumeva katastrofo, ki ogroža ves svet in ki ne predstavlja nič manj kakor popoln neuspeh civilizacije, popoln napad na razdelitev trgovine in industrije, kar je milijonov delavcem odvzelo delo in človeka vredno življenjsko možnost; naglašajo medsebojno gospodarsko odvisnost posameznih držav, splošno razširjenost krize in njen svojstven značaj, ki je viden v tem, da se kriza dogaja v dobi bogatih žetev in najvišjega razvoja industrije;

predločuje odpornost našega zadružnega sestava napram vplivom sedanjega gospodarskega kaosa, ki je v velikem meri nastal zaradi pomanjkljivosti kapitalističnega sistema, ki je obenem tudi popolnoma odpovedal v tem, da bi našel uspešno rešitev za svetovne probleme;

izjavlja nadalje, da obstaja edino uspešno sredstvo, da se premaga sedanja kriza in da se prepreči ponovitev slične katastrofe, v splošnem izjavljajo zadružni načeli, namreč v demokratični kontroli, v proizvodnji kot služilnici za izdelovanje potrebnih dobrin in ne kot sredstvo za

doseg dobička in v prilagoditvi proizvodnje porabi, za kar vse tvori zadružno gibanje edino zdravno gospodarsko osnovno.

To zborovanje poziva zaradi tega zadružgarje vsega sveta, da se mu pridružijo z obnovitvijo njegovega prepričanja, njegovega navdušenja in njegove energije z enim samim namenom, da se narodno in mednarodno delovanje zadružarstva čim najbolj pospeši in da se na ta način prispeva k ponovni vzpostavitvi svetovnega miru in blagostanja na svetu.

Tudi slovenski in jugoslovenski zadružgarji se bodo pridružili tej manifestaciji in pripomogli z okrepitevijo svojih zadružnih organizacij skorajšnji izpolnitvi in uresničitvi teh namenov in nalog. Cv. K.

Jubilej ptujskega akademskega društva

Ljubljana, 25. junija.

Samo nekaj dni nas loči od desetletnice društva jugoslovenskih akademikov v Ptuj. Oziroma se nazaj v preteklost in razgrni mo pred seboj sliko minulih dni akademskega dela.

Svetovna vojna je vrnila domači grudi mlade ljudi, ki so skupno z drugimi tovariši začeli orati ledino na svobodni zemlji. Kakor dragocen dragulj je zablestela ustanovna nedelja v krogotoku leta. Ptuj si je obiral demavost z očmi in v prazničnem pričakovanju zadiral ves svež in solnčen. Ni bila to navadna nedelja. Bil je to svetel praznik. Praznik naše mladine, ki je prinesla nove ideje v osrčje starodavnega mesta Ptuja. Z vso mladostno neustrašnostjo vkljub mnogim oviram od strani starejših je mladina prišla za delo; evstati si je bila lep in težki nalog, ki jo čakajo v bodočnosti. Bil je izvoljen odbor z delavnim in neumorno požrtvovalnim tovarišem Jurijem Slugo kot predsednikom, pod katerim si je društvo postavilo temelje in cilje bodočega kulturnega in socialnega delovanja ob naši severni meji. Zavedajoč se, da je vsestransko prosvetno delo najvišji cilj akademskega društva, si je ptujsko društvo prizadevalo dvigniti duhovno življenje najširših plasti naroda. Delalo je pri svojih članih in po njih med ljudstvom. V ta namen je prirejalo za svoje članstvo posebne dodatne večere. Ptusko akademsko društvo je imelo tudi številna predavanja v Ptuj in okolici, pri katerih so mnogi predavatelji obravnavali razne pereče zadeve. Mnogo zaslug so si pridobili za poglobitev društvenega življenja tovariši Franjo Zgoč, Janko Segula, Aleš Lesnik, Lado Jerše in Tone Brumen. Društveno delovanje se ni samo omejilo na ožjo okolico, temveč je poseglo tudi v Prekmurje, kjer je ustanovilo knjižnico z množstvenimi knjigami, obenem podpiralo pomoči potrebne akademike ptujskega okraja z denarnimi prispevki. In letos, ko praznuje delovno desetletnico, bo izdalo spominsko knjigo z množstvenimi člani in fotografijami iz ptujskega preteklega življenja.

Tihi in skromni tvorci velikega in plodonosnega dela na polju prosvete bodo dobili ob priliki slavnostnega obnega zbora dokaz, da je njihovo delo našlo pol-

no priznanje ter da lahko računajo v bodoče še z večjim razumevanjem in pripravljenostjo ptujske javnosti. Ptuskomu akademskemu društvu ob njegovi desetletnici k doseženi delu in uspehu iskreno čestitamo, izražamo hkrati željo, da bi rastlo še naprej.

Na živilskem trgu vsega dovolj

Ljubljana, 25. junija.

Od sobote do sobote je živilski trg čedalje bolj založen z vsem, kar si želi meščanski želedec. Kmetice se morajo skoraj boriti za prostor ter odhajati zgodaj na trg, sicer so zasedeni že vsi primerni prostori. Davi je bil trg popolnoma zaseden že ob 8. Mnoge prodajalke so morale razstaviti jedbase kar po tleh, ker je zmanjkalo prodajalnih miz.

Na kokošjem trgu so si gospodinje ogledovale piške že pred 8. Za piške se je treba potruditi, pozneje so že sami izbirki. Davi je bilo precej piščancev, toda gospodinjam jih je vedno premalo. Imele so pa dovolj oprakov, preden so pretežkale in pregledale vse, kajti izbirati piščance je posebna umetnost. Treba je pogledati pod perje ter strokovnjaško pihati v piščanca, da se pokaže koža. Cena tej priljubljeni delikatesi je precej visoka. Par piščancev prodajajo po 30 do 38 Din. Gospodinjam niso piščanci nikdar dovolj debeli in pravijo, da jih kmetice nakrmijo, da so bolj težki. To je pa seveda teko ugotoviti tudi gospodinjam, čeprav so še takšne strokovnjakinje. Za jajca ni bilo posebnega zanimanja. Prodajalke hvalijo svoje blago, češ, da je sveže, toda težko je reči, kako naj bodo jajca sveža, če jih ne morejo nič prodati. Cena je dokaj nizka, 0,75 Din za komad.

Zelenjava se ne more bolj poceniti, ker nimamo drobnejšega denarja. Glavna solata prodajajo po 0,50 Din komad. Starega krompirja je še vedno dovolj in tudi ne more biti drag, ker je za mnogo novega, stari je po 1,50 Din, novi pa po 4 Din. Grah so ponujale po 3,50 do 4 Din. Prekupčevalci so prodajali zelenjavo iz južnih krajev po zmernih cenah, strožji fižol po 4 Din kg, ohrovt po 6 Din in lepe kumare po 7 Din. Kmečki sadni trg je bil popolnoma zaseden, slabo je pa bil založen z gobami in črničami. Zadnje deževje je uničilo mnogo črnič, ki so razpokale in začele gniti. Prodajalci so jih po 4,50 do 5 Din kg. Mestno tržno nadzorstvo stremi, da bi bil trg založen dobro s cenenim sadjem, zato se zdi, da so črničje po 4 Din dovolj drage. Toda težko je prisiliti kmete, da prodajo črničje izpod 5 Din, ker je pa malo tega sadja, ker ga je uničil dež. — Najbolj je trg založen z jagodami in se zdi čudno, da je jagod mnogo več kot črničje.

Sport

Obetajo se nam mednarodne tekme

Jutri nastopita oba ljubljanska udeležena v tekmovalstvu za državno prvaštvo. Pomorje sprejme v goste zagrebško Viktorijo, Ilirija pa mora v Maribor, kjer jo čaka težak posel. Komentarji o teh tekmah še ne bodo končani, ko bomo imeli v Ljubljani prvostavno sportno atrakcijo. Plavalna sekcija SK Ilirije otvori letošnjo plavalno sezono z mednarodno prireditvijo. V torek 28. t. m. na Vidov dan se bo srečala z W. A. C. avstrijskim prvakom v waterpolu v letih 1929 — 1931. W. A. C. spada med najboljša waterpol moštva na kontinentu, kar dokazuje lanska turneja po Nemčiji, kjer je moštvo odigralo 15 tekem in izgubilo le proti prvaku »Hellas« v Magdeburgu, vse druge tekme pa je odločilo v svojo korist. V moštvo je 5 igraev, ki so zastopali barve Avstrije na prvenstvu Evrope v Parizu, kjer so zasedli tretje mesto. Vsi igrači so že opetovani internacionalci. V moštvo je nekaj sijajnih plavalcev, najboljši je Adler, ki je na 100 m prosto dosegel izborni čas 1:03, v prsnem plavanju pa 1:21. Povprečen čas njihove štafete 4 X 50 m znaša 29,5. Dvojbo med W. A. C. in Ilirijo se bo vršil v okviru plavalne prireditve, na kateri bo nastopila Ilirija z vsemi razpoložljivimi močmi. Dopoldne se bo tekma pričela ob 11.30 s štafeto 4 X 200 m. Po raznih vmesnih točkah pride na vrsto mešana štafeta 3 X 100 m in končni zaključek waterpolo tekma W. A. C. in Ilirija. Popoldne ob 16. se bo dvomatch nadaljeval s točkami 5 X 50 m, 200 m hrbtno, 100 m prosto in ponovno tekmo v waterpolu. W. A. C. bo zatem nastopil še 29. na Sušaku, 3. julija pa v Splitu, naker se bo vrnil na Dunaj.

Prihodnjo soboto in nedeljo bomo zopet pozdravili dunjske goste. Večkratni profesionalni prvak Avstrije Rapid, ki koraka naš sedaj na poljski turneji od zmage do zmage, se bo predstavil tudi ljubljancem. Predvidoma bo igral prvi dan s Primorjem, v nedeljo pa z Ilirijo. V primeru, da Primorje ne bi hotelo nastopiti, so že v toku pogajanja z Mariborom, ki naj bi v Ljubljani nastopil proti Rapidu, kar bi bila vsakega prvostvena atrakcija. Skoro gotovo pa je, da bo Primorje tekmo akceptiralo. O Rapidu se ne izplača izgubljati besed, moštvo vživlja tako velik renome, doseglo je doma in na tujem tolikšne uspehe, da bi bila vsaka beseda odveč. Rapid je vsakega eno izmed najmočnejših moštev na kontinentu.

— »Ilirija« v Zagrebu. Danes prične v Zagrebu na igrišču ZKD turnir za drž. prvenstvo v tenisu posameznikov. Turnir bo trajal več dni in se bo v Zagrebu zbrala celotna vseh igralcev Jugoslavije. Tu li Ilirija pošlje v Zagreb svoje moči: v singlu gospospodov nastopijo Truden, Šivic, Banko, v moškem double Truden-Šivic, v juniorskem singlu Šivic, v damskem singlu na gđ. Ksenija Ravnhar. Tekmovalcem Ilirije želimo mnogo uspehov!

— »Motoklistika«. Velika medklubna gorska hitrostna dirka na Ljubelju, ki jo je razpisal MK Ilirija na 3. julija, obeta biti izredno zanimiva. Doslej je prijavljenih 36 najboljših motodirkačev iz Ljubljane, Maribora, Zagreba ter tudi večje število znanih mednarodnih dirkačev iz Avstrije, med njimi Fredy Höhnle in Herman Kramer, ki sta že lani na Ljubelju tvorila odlično konkurenco. Znani zagrebški dirkači Uroš, Štrban, Schildhabel, Cerić iz Maribora, naš Šiška in Starič se bodo borili tudi za državno gorsko prvenstvo, ki ga je istočasno razpisal Motosavez kraljevine Jugoslavije. — Vodstvo dirke javlja, da bo zaključek prijavi, katere je poslati klubskemu tajništvo — neprekidno dne 27. t. m. — Začetek dirk dopoldne ob 10. Dirka se bo vršila ob vsakem vremenu.

— Mednarodna nogometna tekma, ki se v nedeljo odigra v Kranju, vzbuja mnogo zanimanja med sportniki in meščanstvom. Publikum bo kot pri vseh prvostavnih tekмах sigurno tudi to pot polnoštevilno zasedla igrišče. V predtekmi se srečata ob 15. rezervna Korotana in moštvo nekdanje Slavice.

— Kolesarske dirke »Save« se vrše jutri popoldne ob 14.30 izpred gostilne Pirnat na Viču koncem tramvajske proge. Sportniki, udeležiti se kolesarskih dirk, katerih glavna proga je Vič, Planina, Rakelj in obratno. Juniorska Vič, Logatec in obratno. Dirka novincev Vič, Vrhnika in obratno, ter seniorska za stare sportne korenine od 40 let naprej bo dirka na 4 km.

Novi zvonovi šenkavža

Ljubljana, 25. junija

Tudi naši ponosni stoltnici sv. Nikolaja je vojna vzela zvonove. Med kanoni, zarjavlim železom in drugo podobno vojno šaro so pa v Zalogu našli majhen, starodaven zvonček, ki je stoletja in stoletja budil vernike neke v neki daljniški vasi. Z dovoljenjem oficirja za zvonove so ta zvonček velike zgodovinske vrednosti obesili v zvonik sv. Miklavža pod pogojem, da ga stolnica takoj vrne muzeju, če bi ga zahteval. Castiljivi mali starček podgovat, stručeaste oblike, kakršni so najstarejši zvonovi, še sedaj vestno opravlja svojo žalostno službo mrtvaškega zvana, ostale zvonove je pa sv. Miklavž moral kupiti nove.

Težki in lepi so bili šenkavški zvonovi in tudi prelepe glasove so imeli, ali skupno pa ti zvonovi niso prav skladno doneli. Ljubljana je mesto petja in godbe in tudi v stolnici imela veliko besedo marsikateri naših odličnih glasbenikov z najtanjšimi ušesi. Ne popolnoma dobro oglašeni zvonovi so se morali vdati in danes v šenkavške line že vlečejo nove bronaste zvonove. Stari veliki zvon je ostal in pridružil so se mu štirje novi, blesteči bronasti orjaki, ki jih je vili več sto let sloveča zvonarna Strojnih tovarn in livarn v Zvonarski ulici. Drugi zvon se je preselil k sv. Antonu Padovanskemu na Vič, tretjega so prevzeli ljubljanski frančiškani, malega je pa vzela zvonarna nazaj.

Največji novi zvon je posvečen Materi božji, ima glas cis ter tehta 1493 kg, drugi nosi ime deželnega in škofijskega patrona sv. Jožeta ter ima glas dis in tehta 1081 kg, tretji zvon je posvečen zaštitniku stolnice sv. Nikolaju, ima glas ef in 719 kg, četrti pa nosi imena narodnih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda, ima glas gis ter tehta 458,5 kg tako, da vsi novi zvonovi skupaj tehtajo 3701,5 kg.

Zvonove danes vlečejo v line in jih obešajo v težke jarme, jutri se pa najbrž že oglašajo vsaj za poskušnjo, a v vsej svoji veličastni harmoniji prvič mogočno zadone na Vidov dan pri svečanem opravilu za junake, ki so žrtvovali življenje za domovino in je na njihovih kosteh zgrajena naša svoboda in mogočna Jugoslavija.

Iz Celja

— Člani celjske strelske družine se pozivajo, da se polnoštevilno udeležijo jutri dopoldne svečane otvoritve novega poslopja na vojaškem strelišču v Pečovniku, ki bo združena tudi z izbično strelsko tekmo za vojaškimi puškami za delegacijo, ki bo zastopala našo družino 3. julija na oblastni strelski tekmi v Mariboru. Ob pol 10. bo vozil izpred celjskega kolodvora avtobus v Pečovnik, ob pol 12. pa nazaj v Celje.

— Odhod sokolskega avtobusa v Mozirje na svečano proslavo tamkajšnjega Sokola bo jutri zjutraj ob 8. izpred Narodnega doma. Povratek bo zvečer ob 20. iz Mozirja s prihodom v Celje ob 21.

— Kongres naprednega dišstva v Celju. Jutri ob 9. dopoldne se bo vršil v veliki dvorani Narodnega doma redni letni občni zbor celjske župe Saveza jugoslovenskih srednješolskih združenj, ki mu bodo prisostvovali predstavniki in zastopniki vseh srednješolskih družin v naši banovini, dalje zastopniki akademskih društev in starejšinskih organizacij. Vabljeni je tudi vse ono celjsko občinstvo, ki mu leži pri srcu zdrav pokret naprednega srednješolskega dišstva.

— Mestni kino zopet obratuje. Celjski mestni kino je bil večeraj zopet odprt in predvaja drevi ob pol 21. ter jutri ob pol 17, pol 19. in 21. kriminalno zvočno filmsko dramo »Ječa«.

— Športni dan v Celju. Prireditveni odbor »Slov. sportnega kluba Celje« v Celju javlja vsem vabljenim klubom, da je sportni dan, določen za 3. julija t. l. zaradi tehničnih ovir preložen na nedoločen čas in bo termin pravočasno objavljen.

— Dežurno lekarsko službo v Celju ima od danes do vključno petka 1. julija lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

— Smrtina kosa. V celjski javni bolnici so umrli: 23. t. m. 32letni posestnik Jakob Franc iz Zgornjih Zreč pri Konjicah in 47letni delavec Krivec Martin iz Socke pri Novi cerkvi. 24. t. m. pa 71letni občinski revez Trampus Franc z Imenega pri Podčetrniku. N. v. m. p!

— Jutrinji celjski nogomet. Ob 13. pri Skalni kleti rez. SK Olimpa : rez. Atletik SK : Atletik SK tudi pri Skalni kleti. Ob 17. na Glaziji prvenstvena tekma SK Amater. Trbovlje : SSK Celje.

— Odbor Glasbene Matic v Celju je naklonil na svoji zadnji seji Dnevnomu zavetišču v Celju 250 Din ob čistega do-

nosa dobrodelnega koncerta, ki ga je priredilo nedavno učitelstvo Glasbene Matic v Celjskem domu. Kuratorij Dnevnega zavetišča izreka za prispevek najtoplejša zahvala.

— Občni zbor Celjskega pevskega društva se bo vršil na Vidovdan 28. t. m. ob 20. v pevski sobi Narodnega doma. Dnevni red obsega: Otvoritev, čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, poročila funkcionarjev, odobritev računskega zaključka, volitev novega odbora in slučajnosti. V primeru nesklepnosti se bo vršil drug občni zbor na istem mestu 1 uro pozneje.

— Družabni večer CPD se bo vršil na Vidovdan 28. t. m. ob 21. v mali dvorani Narodnega doma po končanem občnem zboru. Vabljeni so vsi ustanovni, častni, podporni in redni člani. S tem večerom bo zaključilo društvo svojo preteklo zimsko sezono in bo svoje delo zopet obnovilo v začetku šolskega leta sredi septembra.

Beležnica

Kolebar.

Danes: Sobota, 25. junija katoličani: Prosper, Grlica, Viljem, pravoslavni 12. junija.

Jutri: Nedelja, 26. junija katoličani: Virgilij, Hrana, Janez in Pavel, pravoslavni 13. junija.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Kupljeni soprog. Kino Ideal: Milijonar preko noči. II. mladinska akademija »Svoboda« ob 19. v Delavski zbornici.

Prireditve v nedeljo. Kino Matica: Kupljeni soprog. Kino Ideal: Milijonar preko noči.

Sokolsko društvo na Viču javni nastop ob 16. pri Pavlu.

ASK Primorje : Viktorija (Zagreb) prvenstvena tekma na igrišču Primorja ob 17.45.

Hermes : Slovan ob 16. na igrišču Hermesa.

Medklubsko kolesarske dirke »Save«.

Dežurne lekarnice.

Danes in jutri: Dr. Picoči, Dunajska cesta 6 in Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Zvočni kino IDEAL

DANES OTVORITEV NOVO PREUREJENEGA KINA

Predstave danes ob 4. in 8. zvečer, jutri v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri

Maurice Chevalier

v muzikalni šolozgri

Milijonar preko noči

Šah

Šahisti - turisti, pozor!

Vsi šahisti iz dravse in drugih banovin imate priložnost nastopiti na tekmovalni I. šahovski turnirju »Svoboda«, ki se bo vršil dne 28. t. m. ob 8. uri skrajni vrh Golice na prostem za krasen pokal, ki ga dobi za nagrado zmagovalca.

Prijavnina znaša Din 20 in jo je treba oddati na Splošno hranilnico in posojilnico za Jesenice in okolico, r. z. o. z. na čim. račun št. 10.950 s pripombo »šahovski turnirj«. Prijave je pa treba poslati na naslov »šahovski odelik Svoboda«, Jesenice, v roke g. Ivana Zena. Prosimo tudi, da se v prijavi navede, če je udeležencu mogoče prinesiti s seboj normalno šahovnico.

Igra se po izločilnem sistemu in nadaljujejo z igro zmagovalci in igrači z remisi.

Za okrepitev in zabavo je preskrbljeno v obeh dobro oskrbovanih kočah na Golici.

Ponovno vas vabimo, da se tega zanimivega turnirja v čim večjem številu udeležite. V slučaju slabega vremena sledi nadaljnja objava.

S šahovskim pozdravom!

Pripravljalni odbor »Svoboda«.

Turnir v Sliču

Včeraj so se odigrale višee partije. V Bogoljubovu se je prebudi stari lev. Porazil je oba nasprotnika, Mava in Walterja, ter je zdaj prvi skupini že za petami. Flohr je remiziral z dr. Trevaldom. Tudi Pričeva odgojena partija iz IX. kola s Canalom je končala neodločeno.

Stanje po X. kolu: dr. Vidmar, Flohr in Spielmann 7, Bogoljubov 6½, Pirc, Maroczy in Canal 6, Opočensky, Pokorny in dr. Trevald 4½, Walter 2½, May 3, Engel 2½ in Rohaček 2.

Turnir stopa v končno fazo zadnjih treh partij, v katerih se mora razstiniti nejasna situacija med mojstri. Prvih sedem je zmagetih skupaj v malem intervalu ene točke in je vsakemu še dana možnost, da odnese prvo nagrado.

Narodno gledališče

OPERA

Sobota, 25. junija: Turandot. Red B. Nedelja, 26. junija: Ob 15. uri v Tivolskem parku »Prodana nevesta«. Znižane cene.

Pucnijska opera »Turandot« se poje drevo ob 20. uri poslednjič v letošnji sezoni. Predstava je za red B. Zasedba posameznih glavnih vlog je naslednja: naslovni vlogi Turandot poje ga. Vilfan Kunčeva, sužnj Llu ga. Ribčeva, neznanega princa Kalafa

Novi direktor državnih železnic v Ljubljani

Iz življenja in delovanja ing. Maksa Klodiča

Ljubljana, 25. junija. Včeraj smo prvi objavili brzojavno vest, ki je vzbudila splošno zadovoljstvo, da je za direktorja državne železnice v Ljubljani imenovan dosežani pomočnik direktorja in znani strokovnjak g. inž. Makso Klodič.

Novi direktor je bil rojen v Trstu leta 1875. Študije je pa končal na dunajski tehniški l. 1901. ter je nato takoj vstopil v službo avstrijskih državnih železnic pri ravnanstvu v Beljaku, od koder je bil v kratkem dodeljen sekciji za vzdrževanje proge na Jesenicah. Tu je sodeloval

pri gradnji obeh velikih predorov skozi Karavanke in Julijske Alpe, nato je bil pa poslan v Spittal am Millstättersee, kjer je gradil predora skozi Visoke Ture. Leta 1909. je bil zaposlen pri gradnji belokranjske železnice, od koder so ga leta 1915. poklicali k ravnanstvu v Trst, kjer je ostal do kraja vojne. Že decembra 1918. je svoje velike sposobnosti in izkušnosti dal na razpolago Narodni vladi v Ljubljani, ki ga je imenovala za tehničnega pomočnika direktorja. Ko je l. 1920. prenehala ravnanstvo v Ljubljani, je g. inženjer odšel za pomočnika direktorja v Zagreb, kjer je v tedanjih strahovitih razmerah zmagal silno težko nalogo, a l. 1927. se je vrnil železniški funkcijonar vrnil zopet v Ljubljano za pomočnika direktorja, kar je ostal do svojega imenovanja za direktorja.

Direktor g. inž. Makso Klodič je slovit znanstvenik, predvsem pa odličen geolog, kar mu omogoča najuspešnejši študij tras pri novih železniških zgradbah in prirediteljskih napravah. Najpomembnejše njegovo delo so njegovi načrti za železniško zvezo Slovenije z morjem, ki jim je z največjo verno posvetil vse svoje ogromno znanje. O tem prečnem vprašanju je napisal mnogo brošur in člankov v domačih pa tudi v inozemskih strokovnih listih in najuglednejših časopisih. Veliki naš strokovnjak je zbudil na sebe pozornost tudi v inozemstvu in slavna Masarykova akademija v Pragi ga je počastila z imenovanjem za svojega člana, a kralj Aleksander ga je odlikoval z redom Belegra Orla, visokega funkcijonarja pa spuštuje in v resnici tudi ljubi zaradi dobrote in prijaznosti vse železniško osebo, ki mu je bil vedno najuvidnejši šef in najboljši kolega. Enaka pa novega direktorja spuštuje vsa naša javnost, ker je preverjena, da je na tako odgovorno mesto imenovan pravi mož.

Gorjanski Sv. Miklavž

Romantičen kotiček naše prelepe Dolenjske, ki ga človek nikoli ne pozabi, če ga je le enkrat videl

Novo mesto, 24. junija. Ljubek in pisan je naš dolenski svet in njegovo privlačnost se podčrtavajo številne cerkvice po valovitih gričih in holmih. Med bujnim zelenjem se belijo svetli božji hrami, rdeče strehe poredno mežikajo v dolino, čokati zvoniki vabijo in opozarjajo naše domačine in tučjane. In pri vsaki taki cerkvi se obaja vsakoletno žegnanje, zgnete se v njih tedaj vsa dolina, pobožna procesija se privije k starim njihovim zidovom, ubrana pesem se glasi med osivelimi stenami, razigrano petje se zunaj izgublja v daljavo, zvonovi potrjavajo, močnejši pokajo, zastave vihrajo. In naš narod ljubi vse to in visi na svojih cerkvah in ne zamudi dneva, ko mu je pohiteti gori k sicer morda vse leto pozabljenemu svetniku.

Vsake take cerkvice se drži običajno mična pravljica, ki človeka še bolj priljublja na njeno osivelo zidovje. Tudi dol pod temnimi Gorjanci ob bregovih potuhnjene Krke je posejano s pisanimi cerkvami. Med naselji in na samem sredi polja, pa med bujnim vinogradi in v zatihli tihni gozlov, povsod jih je dovolj in nobena ni pozabljena. Če je kateri utihel zob časa, živi še v ljudskem spominu in bo živel še dolgo.

Sami skrivnostni gorjanski lesovi zakrivajo več božjih hramčkov, preperelih, zanimivih. Najbolj poznan in od srednjegorskih turistov najbolj uvažen je Sv. Miklavž na nižjem vrhu skrivnostne Kukove gore, čuvarice naših tajnovitih Gorjancev. Dal mu je tudi svoje ime.

Sikoro 800 m visoko raste strma severovzhodna stena Trdinovega vrha iz podnožne šentjernejske ravnine. Bistra Pendirjevka ji namaka noge, stoletne bučke jo pokriva in vrh nje, skoraj na robu strmi v nebo lična gorjanska cerkev s tremi oltarki in dvema zvonovima. V glavnem oltarju kraljuje dobričina sv. Miklavž. Kako zaupno se ozirajo peleti vanj oči mladostnih njegovih obiskovalcev, ki so prihiteli gori, da se navdajo planinskega zraka, da se natečejo po obširnih Miklavževih košenicah, da se iz njegovega stolpa nadijo krasoti dolenskih zemlje in preko njenih gričev mehkim črtam daljnega Pohorja in škrbinam snežnih naših velikankov tam daleč na obzorju, in ne slednjic, da se mu na tihem priporoča za zimski njegov praznik. In kako bi mogel dobi Miklavž potem pozabiti nanje! Pa so mu zato hvaležni otroci in po njih odrasli in vneta skrbje dolinci za njegov gorski dom.

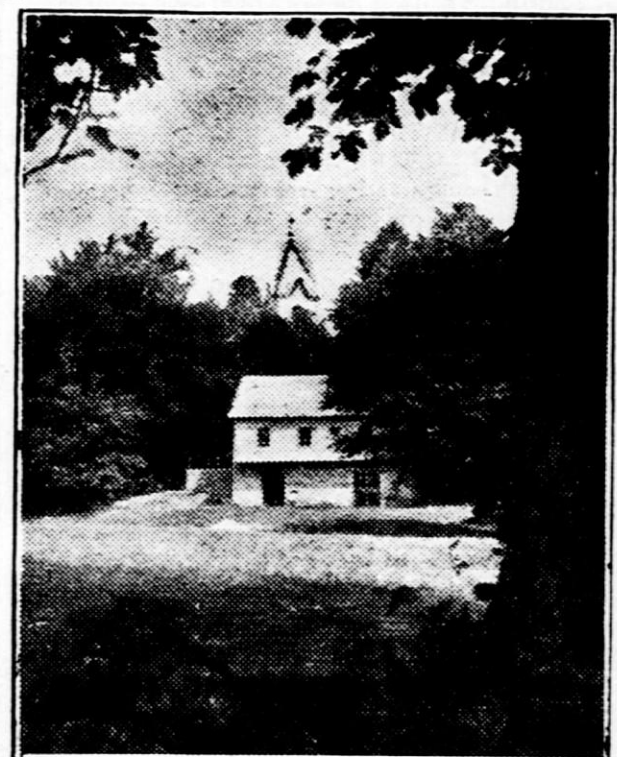
In to že dolgo, dolgo. K njemu zahajajo poleti planinski kosci, jeseni kveci, pozimi drvarji in smučarji, pomlad mestni izletniki. Dolgčas mu ni zlepa.

Pozabljena pa sta skoraj ostala njegova gorjanska vrstnika, Sv. Jera na Trdinovem vrhu in Sv. Ožbalt na pobočju Ravne gore. Vse tri cerkvice naj bi bile nastale ob istem času. To pa je bilo tako:

Doli pod Gorjanci v skrivnem zatistju je pred davnimi stoletji stal mogočen grad siceršteinske gospode. Bil je predhodnik današnje kartuzije Pletjerje. Ta grad so napadli kruti Turki. Posadki, že utrjeni od večnih bojev in vojnih naprov močno zmanjšani je grozila neverna sila, gradu je grozila propast. Pa so poklekli trije graščakovi otroci pred razpolo in molili dolgo in pobožno, proseč boga milosti in rešitve. Zaobljubili so se, da postavijo vsak svojemu svetniku na čast in v slavo božjo cerkvico na Gorjancih, ako jih bog reši turške nevarnosti. In uslišana je bila njihova prošnja. Nebo se je pobilščilo, pričelo je trestati, da so se majali Gorjanci. V oblakih se je prikazala Marija in žarke strele so ji švigale iz iztegnjene desnice, s katero je pokazala Turčinom pot domov. Pobegnili je sovrag, grad je bil rešen in grajski otroci so držali svojo obljubo.

Edina hčerka Jerica je imela prednost ter je sezidala na najvišjem vrhu Gorjancev cerkvico svoji patroni, sveti Jeri. Do zadnjih časov se je tudi vrh Gorjancev tako imenoval, zdaj so ga prekrstili gorjanskemu glasniku v spomin na Trdinov vrh, 1181 m.

Najstarejši sin Ožbe je bil strasten lovec. To mu je ostalo menda kar po njegovem svetniškem in lovskem zaščitniku, sv. Ožbaltu. In njemu je postavil sveti hramček gori na gorjanski planoti visoko nad gradom, kjer je navadno počival po utrudljivem lovenju širok gorjanski gozdov.

Sv. Miklavž na Gorjancih. Planinsko zavetišče, v ozadju cerkva

Drugi sinko se je imenoval Niko. Šel je s svojo cerkvico sredi med oba sorodnika in tako je zrastle na drugem vrhu Kukove gore cerkva sv. Miklavža. Največja je bila med vsemi tremi in dosegla je tudi najbolj častitljivo starost. Kot je Niko preživel sestro in brata, je tudi njegova cerkev preživela ostali dve, ki sta že v ruševinah.

K sv. Jeri so zrinili staroverski žumbarčani svojega sv. Elijo. Le nekaj korakov proč so mu postavili dom. In so oba kasneje oskrnili s svojim četovanjem in delitvijo plena med njunimi zidovi. Preživeli so tam gori celo bratsko kri in v divji zaslepljenosti porušili obe cerkvi, ki sta že dolga leta le še žalostni razvalini. Kuščarji se gode po njih in gorjanski posetniki se slikajo med njunim kamenjem.

Sv. Ožbalt je videl svetle čase slavnih Celjskih grofov. Tudi oni so tam okoli lovčili, v njegovi cerkvi molili in se pod njegovo lipo veselili. Le ostanki stare lipe so še vidni, ostal je prekrasen razgled izpred nje, cerkva pa je ruševina. Hrani še opeko Celjanov z vtisnjenim njihovim grbom.

Ostal pa je Miklavžev sveti dom. Tudi njemu težki časi niso prizanašali, skrunili so ga roparski uskoki, zapustili so ga ljudje, pa je znova vstal lepši in vabljivejši in danes ga ni Dolenca z bregov počasne Krke in ne Belokranjca doli od mlačne Kulpe, ki bi ne bil pohitel že kdo ve kolikokrat tja na obširne Miklavževe košenice.

Divova je letovanje tam gori. Po meseca sem preživel lani na njih, mnogi pa tudi po štiri tedne. Planinsko zavetišče skrbno upravlja podjetni dolinec Nace Hudoklin. Jedače in pijače ne zmanjka za manjše pare ko v dolini. Možnosti izletov stotere.

Na košenice pod domom in cerkvico bi postavil celo mesto. Vse le velika pisana in dehtela preproga, obkrožena s mnogim vencem stoletnih bukev. Na vsak korak pravilica. Zakleto jezero, puščavnikov vrtec, in ne daleč proč slavnj gorjanski studenček »Gospodina«, ki ga je lani novomeška podružnica SPD obzidala, uredila tam velik bazen, da se je moči visoko gori v Gorjancih kopati tudi v bistri studenčnici in ne le v žarkem višinskem solcu in opojnem planinskem zraku. Poleg

je koča SPD, kjer je pripravljeno prenočišče.

Na Trdinov vrh je piclo uro, v skrivnostni žumbarak ne dalje in istotako v razoran divjo sotesko pod cerkvijo, v divno Pendirjevko.

Lep in očarljiv je dolenski svet in Sv. Miklavž na Gorjancih je eden izmed številnih njegovih biserov. Kdor ga je posejtil, ga ne pozabi.

Viktor Pirnat

Josipa Javornika zadnja pot

Zalna, 25. junija.

Pogreb pok. Josipa Javornika st. je včeraj dopoldne v Zalni zbral ogromno množico kmetijskega ljudstva z vse Dolenjske, prav mnogo se je pa posreba tega uglednega moža udeležilo tudi njegovih prijateljev iz mest in smo zlasti opazili

narodnega poslanca g. Kžmca, podžupana ljubljanskega g. prof. Jarca, starega rodoljuba in pokolnikovega občera g. Viktorja Rohrmanna, starega g. Miho Omahna iz Višnje gore, buditelja kmetov z Zupančiča z Rakovnika, popularnega Franceta Dolenc iz Skofje Loke, in sploh vse naše lesne industrije in trgovce. Dolge vrste vencev so nosili: ognjenosci, ki so prihitali iz bližnjih krajev, a tudi kresta je bila vsa pokrita s številnimi venci in ovčjem. Pogreba svojega dobrotnika in prijatelja se je udeležila tudi šolska mladina, tako da je bila zadnja pot odličnega moža res veličastna počastitev pokojnika in do kaz splošnega spoštovanja.

Kino

Buster Keaton govori nemški

V ponedeljek bo Ljubljana bogatejša za senzacijo, da bodo prijatelji filma in kinematografa slišali slavnega hollywoodskega komika Bustera Keatona govoriti nemški. Govoril bo seveda v zvočnem filmu, ki se imenuje »Deviški Casanova«. Film je izvirno izdelan v nemškem jeziku in nikakor ni dubiran kakor je večina ameriških filmov, ki so naknadno predelani v nemško verzijo. Buster Keaton govori nemški s tujim, angleškim naglasom, kar komičnost njegove vloge še bolj poveča. Bustersov partner v filmu »Deviški Casanova« je Paul Morgan, znani berlinski humorist, ki ga poznamo iz mnogih nemških filmov. Buster predstavlja v filmu nerodnega ljubavnika. Vse plah in ponižen je napram dekletu, ki jo ljubi, boji se ji odkriti svoje srce in ji govoriti o ljubezni. Paul Morgan je pa tisti, ki hoče iz njega napraviti drugačnega človeka. Uči ga, kako mora fant govoriti s svojim dekletom, kako se mora poljubovati, dvoriti damam, ljubiti lepe ženske. In Buster Keaton je dober učenec in tako talentiran, da prekosi svojega učitelja v tempu in strasti. Seveda nastajajo na ta način zelo komični prizori, da se mora gledalec smejati do solz.

Bustersov prvi nemški govoreči film »Deviški Casanova« so igrali v Berlinu z ogromnim uspehom. Berlinska publika in kritika sta izjavili enodušno, da je ta film Bustersovo najboljšo delo in da se Berlin že dolgo ni tako imenitno nasmejal.

V Ljubljani bo premiera v ponedeljek v Elitnem kinu Matica. Vsem, ki si žele razvedrila in zabave ga najtopleje priporočamo.

Po naših kinematografih

Elitni kino Matica igra še dva dni z velikim uspehom filmsko komedijo »Kupljeni soprog« izdelano po oderskem komadu »Zadeva Kaiser«. Ljudje se zabavajo in smejejo, da je veselje. Hans Moser, Paul Morgan in Georg Aleksander store pač svoje, da se človeku počeno razgibajo trebušne mišice. Charlotte Suisa in Werner Fittler kot ljubavni par uživata simpatije vsega občinstva. Vsek, ki je že videl film, ga hvali in priporoča drugemu. Kino Matica ga predvaja še danes in jutri. V ponedeljek bo pa premiera najnovejšega v nemškem jeziku izdelanega Bustera Keatona filma »Deviški Casanova«, kar bo

seveda tudi nemala senzacija za Ljubljano.

Zvočni kino Ideal ima danes otvoritvene predstave v krasno prenovljenih prostorih. Vse se sveti, vse je čisto in novo! Tudi aparatura se čuje čisto drugače kot prej. Otvoritveni film je Maurice Chevalierova muzikalna saloigra »Big poude« ali »Milionar preko noči«. V francoskem jeziku izdelan film, v katerem poje in igra Maurice Chevalier, ljubljene in idol ženskih src. Njegov poreden, hudomušen nasmešek, njegove simpatične kretnje, njegovo petje in ves njegov osvajač nastop mora imponirati vsakemu človeku. Zato je Maurice Chevalier pridrl s svojimi filmi celo v tisti kraji, kjer ne razumejo angleškega in francoskega jezika in je splošno popularen povsod. Chevalierova partnerica v filmu »Milionar preko noči« je znana lepotica Claudette Colbert, pevka in igralka, ki je poznano še iz lepe opere »Valček čara«, kjer je istotako nastopala v družbi Chevaliera. Film »Milionar preko noči« bo na sporedu do ponedeljka. V tork prične kino Ideal premiero svetovno znanega J. Sternbergovega vefilma »Ameriška tragedija«.

Pri brivcu.

— Gospod, lasje se vam nekam hitro redčijo. Ste že poskusili naše novo sredstvo zoper izpadanje las?

— Sem, mislim pa, da mi ne izpadajo zaradi tega.

Tragedija najstarejšega Ljubljančana

97letni Matija Briški je nenadoma oslepel

Ljubljana, 25. junija. Skoraj popolnoma pozabljen od sveta, saj je tako star, da pripada bolj preteklosti, kot sedanjosti, je živel v miru in idiličnem zatistju v Florjanski ulici najstarejši Ljubljančan Matija Briški. Ljudje so umirali, se rodili in zopet umirali, Ljubljana se je prerajala, življenjska reka je medtem že neštekolkrat spremenila strugo, za debelo knjigo zgodovine je poteklo medtem, mož je pa še vedno živel in sploh pozabil na smrt kot ona nanj. Že v stari Ljubljani je bil popularen in njegovo gostilno »Pri Belem Kranjcu« je poznala skoraj vsa dežela, ne le Ljubljana. Kos Belokrajine je presadil v Florjansko ulico, kjer je točil sladko belokranjsko kapljico kot jo toči še zdaj njegov zet g. Kajfež. V Ajbelju pri Koesteln na Kočevskem je bil rojen l. 1835.

Belokrajina pač lahko rodi le takšne korenine. Kot hrast je bil žilav in vedno se je poemehoval današnjemu mehkužnemu svetu, češ, skrije se pred nami, ki smo služili pod Radeckim in marširali nepretrgoma iz Ljubljane v Verono! Kar čez tiroške gore smo jo mahili in se nam je zdelo še vse skupaj le izprehod. Da, mož je bil pravi vojak starega kova, nosil je belo suknjo 14 let, bil je v treh vojskah, zadnje čase se je pa umaknil v svoj kot, kjer je obujal spomine pri pokušanju belokranja.

V drugem nadstropju Kajfeževe hiše stanuje, na solnčnem dvorišču, lopico ima, ki jo ovija vinska trta in cvetje krasi ta njegov tihi dom ter srebrni smeh lase Kajfeževe Majdice ga oživlja. Bil je zadovoljen s tem malim kraljestvom, tih in solnčno je pote-

Nov dom za lepoto, dobroto in zdravje

Ljubljanski Zvon in Sentjakovski gledališki oder srečno pod streho

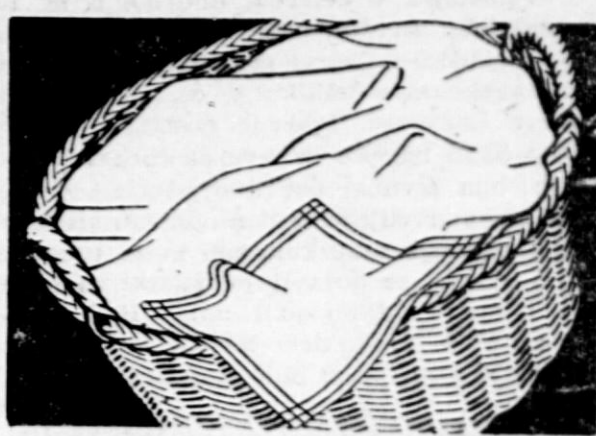
Ljubljana, 25. junija. Včeraj so naši mestni občje imeli prav lep, blagoslovljen dan. Z odprtim srcem so sklenili mnogo koristnega in storili mnogo dobrega. Pri gremilni seji so namreč sklenili, odpreti vrata Mestnega doma in dati topel, dostojen dom Ljubljanskemu Zvonu in Sentjakobskemu oderu, v njem so pa združili tudi vse, kar dokazuje zlato srce Ljubljane, saj imajo v Mestnem domu že svoj dom vedno za svojega bližnjega požrtvovalni prostovoljni gasilci, tam je že tudi za naše zdravje vzorno skrbni mestni fizikat, sedaj pa v Mestni dom premeštili z rotovža še socialnopolitični urad, ki skrbi za reveže in vodi vse človekoljubno delovanje našega mesta za lajšanje bede in v tolažbo siromakov.

Naše poleg pevskega zbora Glasbene Matice gotovo najbolj požrtvovalno in ambiciozno, gotovo pa najhitreje napredujoče pevsko društvo Ljubljanski Zvon je imelo svoje prostore v Narodnem domu. Vemo, da se je moralo izseliti in mestna občina mu je dala zavetje v stari hiši v Gajevi ulici nasproti nebotočnika, kjer ima svoje prostore tudi dobrodelna dijaška kuhinja Domovina. Hišo bodo podrl, Ljubljanski Zvon je bil spet brez doma in prav je, da je mestna občina temu aginemu in vedno za vsako uslugo pripravljenumu društvu snoči naklonila dom, kakršnega zasluži. Po dobroti ljubljanskega občinskega sveta se namreč Ljubljanski Zvon preseli v I. nadstropje Mestnega doma, kjer je bil dosedaj vojaški urad in skladišče mestne elektrarne.

O Sentjakobskem oderu, njegovem vzglednem zaslužnem delu in o umetnostni vlini pač ni treba govoriti. Njegovi stisnjeni prostori vedno blagodišečega otroškega zavetišča, niso bili samo preskromni za njegov pomen, temveč uprav sramotni. Njih oder je bil tak, da je bil prospekt obešen na zidu, kulise so se pa tiščale oken, da igralci med predstavo niso mogli niti iz srede vstopati na oder, oni, ki so pa morali prihajati na oder z leve strani, so se pa za kuliso stegnjeni morali tiščati okna ali pa celo stati na njem. Kakšen je bil dohod, kakšen prostor za garderobo obiskovalcev, itak vemo, po vsej Ljubljani pa slove tudi stranišča tega največjega in najboljše diletantskega gledališča v državi. Prava znamenitost glavnega mesta Slovenije! In varnost pred požarom ter paniko... Obupno! To dobre, požrtvovalne ljudi so varovale pač le višje sile.

Zasluzili so, krvavo so si zaslužili, kaj jim je snoči v popolnem razumevanju njihovega dela naklonil mestni gremij. V prostorni in reprezentativni dvorani si Sentjakobčani postavijo na južni strani moderen oder, za garderobo pa igralci dobe sobo za odrom, kjer je sedaj rezidual starosta Jugoslovenske gasilske zveze in starosta naših gasilcev gosp. Josip Turk. Vrednim je dobrodušno odstopil svoj že priposestovani

„Čisto in dišeče je perilo!“ - ker je vedno oprano z Gazelo!

TERPENTINOVNO - MILO

GAZELA

pere res lepo belo

kal večer njegovega življenja.

Na žilavem hrastu so se pa začele počasi sušiti veje. Odmrla je druga za drugo skoraj neopazeno. Solnce se je dotaknilo z zadnjim robom zatona in tihlo se je začelo mrziti. Hrast se je začel pogrezati v mrak. Skrivnostno je zašumelo ter zajelo v vejevju.

Pred desetimi dnevi je nenadoma zakričal:

— Nič več ne vidim! Mož je oslepel. Se prejšnji dan je šital knjigo, nekakšen svoje brevir, ki mu je bila edina tovariška poleg Majdice. Strašno ga je potrl. Ostali je moral v postelji, obdal ga je tesen mrak in začelo so se mu kaliti tudi misli. Dan za dnem toži, čedalje bolj se gosti mrak okrog njega.

— Oče, ali me vidite? je vprašala gospa. — Ali vidite moje roko? Pomolila mu je roko pred oči.

— Nič ne vidim, čutim samo. Ne vidim roke. Samo nekaj se včasih svetli.

Potem je zapadel zopet v mračno bolečino in iz ust so se mu trgale samo bolestne tožbe. Obraz se ne očituje, da ima pred seboj 97letnega starca. Oči se medlo svetlikajo in ves obraz spominja na slepega gualjarja.

Pred dnevi ga je preiskal zdravnik, ki je ugotovil, da ima mož še popolnoma zdravo srce in dobra pljuča, tudi žila mu utripajo normalno, toda takšna slepota je zlovesti znak.

Hrast se počasi suši, veje odpada za vejo...

SAMO SE DANES IN JUTRI!

Kupljeni soprog

Slijana saloigra po oderskem komadu

„ZADEVA KAISER“

CHARLOTTE SUSA — WERNER FUTTERER — HANS MOSER — PAUL MORGAN — GEORG ALEKSANDER

NAJNOVEJSI FOXOV ZVOČNI TRIDNIK!

Predstave danes ob 4., 1/8. in 1/10 zvečer — jutri v nedeljo ob 3., 5., 1/8 in 1/10 zvečer.

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Konferenca naših mest

V Zagrebu se je pričela danes seja poslovnega odbora Zveze mest kraljevine Jugoslavije. Seji predseduje ljubljanski župan gosp. Dr. Dinko Puc, ker je postal predsednik Zveze dr. Skulji minister javnih del, a prvi podpredsednik dr. Stojadinović je narodni poslanec in tako sta oba prenehala biti člana občinske uprave. Na jutrišnjem zasedanju bo popolnoma mesto I. podpredsednika Zveze mest, določen bo datum glavne letne skupščine plenuma v Skoplju, sprejet proračun za l. 1932. in določen kraj, kjer se bo vršila prihodnje leto glavna skupščina. Mesto Valjevo je izstopilo iz Zveze. Na seji bosta prečitani spomenici Zagreba in Ljubljane, prva o stannarinah učiteljev, druga pa o zaposlitvi učiteljev izven šole.

Kot glavni predmet razprav je na dnevnem redu osnutek spomenice v novem zagonu o mestih. Zveza mest bi lahko marsikaj storila za naša mesta, če bi se zastopstva poednih mest bolj zavedala svoje naloga.

Dnevne vesti

— Z naše univerze. Za dekana juridične fakultete naše univerze v bodočem študijskem letu je bil izbran dr. Stanko La-pajne, profesor državnopravnega in mednarodnega zasebnega prava.

Promocija. V četrtek, dne 30. t. m. bo promoviran za doktorja vsega zdravstva na zagrebški univerzi g. Niko Vondrić, sin banskega načelnika g. dr. Frana Vondrića v Ljubljani. Iskreno čestitamo!

— Skrb banske uprave za tuberkuloze. Da bi bila javnost pravilno poučena o zne-skih, ki se žrtvujejo iz banovinskih sredstev za zdravljenje tuberkuloznih in za tuberkulozno akcijo, se objavljajo izdatki za ozna-čeni namen za dobo od 1. aprila 1931 do 31. marca 1932: Obični drž. bolnici v Ljubljani 257.367,50 Din; javni bolnici v Celju 11.472,50 Din; javni bolnici v Slovenjgradcu 21.482,50 Din; javni bolnici v Slovenjgradcu 21.482,50 Din; javni bolnici v Brezjah 54.762,50 Din; banovinski bolnici v Murski Soboti 191.522,50 Din; javni žen. bolnici v Novem mestu 24.375 Din; zdravilišča na Golniku 400.000 Din, anti-tuberkulozni ligi v Ljubljani 15.000 Din, Anti-tuberkulozni ligi v Celju 1000 Din. Skupaj 1.013.837,50 Din. Razen tega se nudi v zdravilišču na Golniku stalno 12 bolnikom zdravljenje ob znanih (polovinskih) oskrbnini, kar obremenjuje to zdravilišče na leto za 165.250 Din. Poleg tega se je iz državnih sredstev plačalo v istem razdobju 697.246,80 Din.

— Razpisani zdravniški službi. Razpi-sani sta služba banovinskega zdravnika združene zdravstvene občine Sv. Lovrenca na Pohorju s sedežem istotam in zdravni-ka uradniškega pripravnika pri javni bol-nici v Celju. Za prvo je treba vložiti proš-njo do 4. za drugo pa do 10. julija pri banški upravi.

— Uspešno delovanje hrvatskega pla-ninskega društva. V četrtek zvečer je imelo najstarejše hrvatsko planinsko druš-tvo HPD občni zbor. Do konca lanskega leta je društvo zgradilo 26 planinskih koč in zavetišč ter 6 piramid. Poleg tega je napravilo 60 km planinskih poti in markiralo okrog 5000 planinskih stez. Društvo šteje sedaj 6735 članov, njegova imovina znaša okrog 400.000 Din.

— Prva razstava jugoslovenske umet-niške fotografije v Ljubljani. Fotoklub Ljubljana priredi na jesenskem vselejstvu v Ljubljani od 3. do 12. septembra razstavo umetniških fotografij, na katero vabi vsa sorodna društva in odseke, fotoma-terje in poklicne fotografe iz vse države. Zadnji rok za predložitve slik poljubne vsebine in izdelave je 15. avgust; priloge z navedbo številka slik pa se sprejemajo že prej. Vsak kompetent mora poslati naj-manj tri dela, višje število bo prepuščeno na razstavo, če bo zadosti prostora. Pred-ložene slike prikuje pred izvenkubsko žirijo. Slike se pošljejo v črnem okvirju in pod steklom, če ne, oskrbi to za definitivno sprejeto slike klub sam na stroške razstavljalca, kar bo stalo po velikosti slike 10 do 18 Din, ki jih je poravnati se pred otvoritvijo razstave. Člani fotokluba nimajo nobenih drugih denarnih obvezno-sti, nečlani pa plačajo za eventualno pro-dano sliko 15% v klubovo blagajno. Pri vsaki sliki naj bo navedena prodajna cena. Vse posiljke je nasloviti na FOTOKLUB, Ljubljana, Poljanski nasip 16, vrata štev. 1, kjer določijo interesenti tudi vsa podro-bnejša pojasnila.

— Za izletniški vlak iz Zagreba v Slo-venijo. Zagrebški »Jutarnji list« priobči-tuje dopis iz občinstva, ki se v njem povi-za za uvedbo posebnega izletniškega vlaka iz Zagreba v Slovenijo. Pisec pravi, da bi se lahko hodili Zagrebčani kopat in solniti na krasne bregove Savinje v kraje ob progi do Celja, kamor zdaj žal ne vozi izletniški vlak. Dajte nam vlak, pravi, ki bi odhajal in prihajal približno tako, kakor oni v Rogoško Slatino, pa boste videli, koliko Zagrebčanov pobiti vsako nedeljo jutraj na krasne izle-te v Slovenijo.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine« št. 50 z dne 25. t. m. objavlja pravilnik o postar-skih prejemkih uslužbencev državnih pro-metnih naprav, pravilnik o carinskem delu uslužbencev šumarske stroke, razpis k tari-fi št. 176 uvozne carinske tarife, odločbe ob-če seje državnega sveta, razveljavljanje od-reda o upravi banovinskih podjetij in 8 ob-jav banske uprave o pobiranju občinske trošarine v tekočem letu.

— Nalezljive bolezni v dravski banovini od 1. do 7. t. m. je bilo v dravski banovini 6 primerov tifuznih bolezni, 62 škrlatne (umrla 2), 369 ošpic, 52 dušilneve kašlja, 56 davice (umrla 2), 44 gripe, 20 šena, 3 kr-čevite odreenosti, 2 otrošnje vročice in 1 nalezljive vnetja možganov.

— Prepoved zahajanja v krčme. Okrajno sodišče v Rogatu je prepovedalo Stefanu Oberskemu iz Spod. Sečova zahajanje v krč-me za dve leti.

— Vojne invalide obveščamo, da je raz-pisana trafika v Rudniku št. 74. Interesenti naj se zgledajo najkasneje do 27. VI. 1932 v pisarni združenja, Sv. Petra vojašnica, soba št. 3, pritličje levo.

— Zveza bojevnikov Ljubljana priredi letos 10. julija svoj vsakoletni tabor na Brezjah. Polovična vožnja je dovoljena na vseh progah savske in dravske banovine do postaj Otoče in Radovljica ter velja za vse udeležence. Na odhodni postaji se skupi cel voznik listek, ki je veljaven tudi za nazaj, ako se izkaže udeležence s po-trditvijo o udeležbi tabora. Takša potrdila bo izdala zveza 9. in 10. julija na Brezjah. Zato hranite kupljene železniške karte za povratek. Dolžnost vsakega bojevnika je, da se tabora udeleži, da poteka s oim večjo udeležbo moč naše organizacije. Bo-jevnik, agitirajte tudi pri svojih prijate-ljih in znanih za udeležbo. Tabor bo vo-dil naš prijavljeni predsednik, tovariš Gene-ral Maister. Posebnih vabil zveza letos ne bo pošiljala niti posameznikom niti dru-

štvom, vabljeni pa so vsi bojevniki in prijatelji našega gibanja. Osrednji odbor Zveze bojevnikov, Ljubljana.

— Slovenska Matica naznanja, da se bo v nedeljo dne 3. julija odprla slov. ple-satelj Jos. Maru ob stoletnici njegovega rojstva spominska plošča v Stangi, nje-govem rojstnem kraju. Vabijo se njegovi učenci, slovenski književniki in drugo ob-činstvo, da se udeležijo slavnosti. Odhod iz Ljubljane z jutranjim vlakom ob 7.15 v Ljuto, od tu peš.

— Otroško letovišče. Rdeči križ pošlje tudi letos čez poletje otroke na počitnice in sicer bo eno letovišče v Risnju v Boki Kotorski, drugo pa v planinski gozdnem kraju Predejanu pri Leskovcu. Otroci ostanejo tam od 10. julija do 10. avgusta pod zdravniškim nadzorstvom. Sprejema se slabotna in slabokrvna deca od 8 do 12 let. Vsi stroški tuji potni znašajo sku-paj na morju 750, v Predejanu pa 600 Din. Siromašno deca pa sprejemajo brezplačno šole in krajevni odbor RK.

— Primorski dan v Petišovcih. Vrše se priprave za »Primorski dan« v pri-morski naselbini Petišovcih pri Dolnji Lendavi, ki se bo vršil dne 3. julija. Opo-zarjamo že sedaj vse primorske in istrske rojake na to prireditve, koje namen je vzbuditi spomine na rojstne kraje in na-praviti nabrte za bodoče skupno delova-nje. Spored bo pravosodno objavljen.

— Dijaški dom Kočevje sprejema go-jence proti Din 6000 celoletne oskrboval-nine. Izpiti za prvo šolo drž. realne gim-nazije se vrše še 27. t. m. Kdor hoče svo-jeva sina dobro izobraziti, ga da v Dijaški dom Kočevje.

Število gostov v radio termal-nem kopališču Laško je vsaki dan večje.

— Blejski autobus zopet redno vozi. Prijatelje naše Gorenjske, osobito našega Bleda bo zanimal nov vozni red, ki ga je uvedel avtobusni podjetnik g. Hojak. ki zopet vozi s svojim lepim in udobnim avtobusom na progi Bled-Ljubljana. Odhod iz Bleda vsak delavnik ob 6.45, prihod v Ljubljano 8.40, odhod iz Ljubljane ob 16, prihod na Bled ob 17.53. Ob nedeljah in praznikih pa vozi dvakrat dnevno, odhod iz Ljubljane ob 8 in 21.30, prihod na Bled ob 10.01 in 23.34, odhod iz Bleda ob 5.55, 18.55, prihod v Ljubljano ob 7.50, 20.50. Postajališča v Ljubljani: hotel Union in kavna Evropa na Bledu pa pri Petruhu. Z redno vožnjo prične jutri v nedeljo, 26. t. m.

— Iščemo se dediči. Izseljeniški komi-sariat v Zagrebu poziva zakonite dediče pokojnega Povla Galicega iz Pivnice, ki je umrl v Ameriki, naj se javijo z naved-bo točnega naslova in dokazov, da so s pokojnega Pavla Galicega iz Pivnice, ki izplačati njegovo zapuščino.

— Kongres Narodne odbrane, določen za 28. in 29. junija v Ljubljani, se ne bo vršil. Vsa vabila in legitimacije za zni-žano vožnjo se s tem preuključijo.

— Popravek. K članku »Nesreča na Grinčevu« v št. 138 z dne 20. t. m. smo naprosmi priobčiti naslednje pojasnilo: »Ni res, da je računal rešilni avto za pre-voz 640 Din, res pa je, da je računal re-šilni 614 Din. Ni res, da je rešilni avto izvr-šil prevoz iz Kranja v Ljubljano, res pa je, da je bil prevoz iz Koke (Fuzine) v Ljubljano. Ni res, da je znesek vsekakor močno pretiran, res pa je, da ni pretiran za prevoznih 94 kme.

Dr. LEO ŠAVNIK, LJUBLJANA, TAVČARJEVA UL. 6/1 do 3. julija ne ordinira

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da se vreme še ne bo zboljšalo. Včeraj je bilo skoraj po vseh krajih naše države deževno. Zanimivo je, da so imeli včeraj izredno hladno vreme tudi v Dalmaciji. Najvišja temperatura je znašala v Skop-lju 29, v Zagrebu in Beogradu 22, v Ljub-ljani 19,4, v Mariboru 18,8, v Splitu 18 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljub-ljani 759,8, temperatura je znašala 10,4.

— Dve hudi neogodi. Delavec Zupce Jernej iz Zg. Jarš, rojen 1876, je zaposlen pri strojnih tovarnah in livarnah. Pri delu se je pohl z razboljenim železom ter so ga s težkimi poškodbami na obeh nogah prepečljali v bolnišnico. — Hlapca Ivana Novaka iz Kopalnice ul. 32 je konj brnel v celjst in mu go skoraj popolnoma zdro-bil. Poškodba je jako hude narave. — 22. letni sin posestnika Kronkelj Franc iz Sp. Blata pri Grosupljah je doma padel in si zlomil levo nogo.

— Novorojenček brez rok. V Sarajevu je porodila žena nekega židovskega urad-nika dete brez rok, ki je še živo.

— Ko pride tisti čas, ko solnce plove visoko po nebu in s svojimi žarki nikomtr ne prizanaša, Vam nobena pijača ne uga-si žeje. Le Radenska voda je izjema. Pijte jo — bodi Radensko zdravilno vodo, Ra-densko Gizela vodo ali Radensko Kraljevo vodo — samo ali pa pomešano z vinom ali sadnimi sokli, pa boste videli, kako hitro si boste žejo ugasili.

— Grenčico »Franz« — Josefc z najboljšim uspehom uporabljajo pri porodnicah.

— V vseh drogerijah se dobi priznano desinfekcijsko sredstvo SANOFORM v or-ganinih steklenicah. 351-n

Živimo bolnim in otožnim nudi mila na-ravna »Franz Josefovca vodo dobro pre-bavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živ-čene bolezni je uporaba »Franz Josefove-grenčice pri težkih obolenjih možganov in hrbtne mozga najtopleje priporo-čati.« »Franz Josefovca grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

—Lj Vidov dan v Ljubljani. Vidov dan dne 28. junija se vsako leto praznuje kot spominski dan preminulih borcev za ve-ro in domovino s slovesno službo božjo. V tukajšnji stolnici se bo daroval slovesni rokvijem 28. junija ob 10. dopoldne. Sve-čani pravoslavni obred se vrši istega dne v kraljevi kasarne Vojvode Mišiča in si-cer liturgija ob 10., parastos pa ob 11. uri dopoldne. V evangelijski cerkvi se bo vr-šila sovesna služba božja istega dne ob pol 11. dopoldne.

—Lj Iz Ljubljane na vsesokolski zlet v Prago s kolesom. Kako veliko zanimanje v-lada za vsesokolski zlet v Pragi, nam najbolj priča brat Milan Šporn, uradnik Pošne hrani-lnice in član Sokola na Ježici, ki odpotuje jutri zjutraj š z enim svojim tovarišem s kolesom z Ježice na vsesokolski zlet v Pra-go. Zanimiva vožnja bo trajala predvidoma 6 dni ter potujeta oba navdušena Sokola preko Maribora, Gradca, Semmeringa in Du-naja v Prago. Br. Šporn upa, da bo v soboto 2. julija še lahko pozdravil ob 10.40 na Wil-sonovem kolodvoru v Pragi udeležence Ljub-ljanske sokolske župe, ki odpotujejo iz Ljubljane dne 1. julija ob 13.35. Želimo vr-lima Sokoloma srečno pot in še srečnejši povratek.

—Lj Javna dela. Kanaliziranje Dunajske ceste je gotovo do Vodovodne ceste in koplejo dalje v cestišče 4 m globok ja-koj, kamor polagajo močne betonske ce-ve, ki imajo po 60 cm v premeru. Ker je cestišče trdo, si pomagajo s kompresorji. Kadar bo delo na Dunajski cesti končano, prične s kanaliziranjem Vodovodne ceste do mestnih hiš, potem pa izpeljejo kanal z Dunajske ceste za Bežigradom še v Siško. — Poelabljanje struge se pomeče ob Hribarjevi tovarni navzgor. Na bregu ro-potajo kompresorji, da se z železnimi sve-dri vrtajo luknje v konglomeratna tla ter razstreljujejo. Nakopan material odvažajo v vagončkih z majhno lokomotivo v jamo zadaj za Klunovo ulico. Umestno bi bilo

ZAKAJ?

Ker je to zdravilišče gotovo najučinkovitejše

delo na vso moč pospešiti, da čim prej preneha smrad iz kanalov.

—Lj Tovarni promet s čolni je otvor-jen na Ljubljani tudi skozi mesto, odkar je brozga zaprta pri cukarni. Colnarji dovažajo kamen s čolni iz Podpeči do bolnice, kjer ga iztovarjajo na levem be-gu. Kamen bo potrebovalo podjetje za obzidovanje zreguliranega nabrežja. Ko čoln iz Trnovca v mesto, morajo odpre-ti zatvornice v Trnovcu. Voda na nekate-rih krajih v zaprti strugi ni niti dovolj visoka za prevažanje s težkimi tovornimi čolni, ker so tu in tam v strugi visoki grebeni, zato je ta plovba nekoliko ri-skantna.

—Lj S cveticami okrašene hiše. Tri-nadstropna hiša na vogalu Novega trga in Brega ima vsa okna okrašena s cvetica-mi. Lepo okrašena okna imajo tudi tri-nadstropna hiša štev. 9 v Gosposki ulici, na Zaloški cesti hiša štev. 21, na Stari po-ti hiša štev. 1, na Elmonski cesti hiša štev. 2, v Florjanski ulici hiša štev. 14, na Karlovski cesti hiša štev. 24, na Ižanski cesti hiša štev. 1 (na zadnji strani), na Dolenjski cesti hiše štev. 26, 50, 48, 58 in 64. Pogrešamo pa še okrašenih oken in balkonov zlasti pri nekaterih velikih in na odprtem svetu stoječih hišah.

—Lj Umetnost zaman trka na vrata. Po Ljubljani hodi te dni znani slikar g. Vladi-mir Hranilović in ponuja svoje slike da bi si gnotno nekoliko opomogel. Bil je 16 tednov na Golniku, ker ga tare težka pljučna bolezen, ki mu je tako omajala mo-či, da komaj še za silo hodi in dela. Ne pre-ostaja mu drugega, nego da hodi od enega ljubitelja umetnosti do drugega, ki so pa žal med nami vedno redkejši in tako tudi nje-gov trud ne rodi zaželenega uspeha. Naj bi imeli vsaj premožnejši sloji malo več sr-čne omike in bi pokazali malo več razume-vanja za umetnost.

—Lj Vojaškim obveznikom ljubljanske obline se bo prihodno nedeljo, dne 3. julija t. l., točno ob 8. uri zjutraj na A m b r o ž e-vo m trgu priobčil vojni razpored za le-to 1932. Vsi prizadeti obvezniki morajo biti točno ob 8. uri zbrani na omenjenem občin-skem zbirališču, in sicer: 1. pred lopo I. roj. letniki: 1882, 1883, 1884, 1885, 1886 in 1887; 2. pred lopo II. roj. letniki: 1888, 1889, 1890, 1891, 1892 in 1893; 3. pred lopo III. roj. let-niki: 1894, 1895, 1896, 1897, 1898 in 1899; 4. pred lopo IV. roj. letniki: 1900, 1901, 1902, 1903, 1904 in 1905; pred lopo V. roj. letniki: 1906, 1907, 1908, 1909, 1910 in 1911; 6. pred lopo VI. pa se zberejo lastniki živine in vo-zil t. j. konj, voz, avtomobilov in moto-ciklov. Častnikom v rezervi, obveznikom tujih občin, stalno in začasno neoposobnim obveznikom, kakor tudi nabornikom, ki še niso odslužili svojega kadrskega roka, si treba priti k priobčitvi. Oni obvezniki, ki so spomlad oddali svoje vojaške knjižice v mestnem vojaškem uradu, jih dobe ob prili-ki priobčitve razporeda nazaj. Priobčitev bo ob vsakem vremenu in točno ob napove-dani uri, zato naj obvezniki skrbje, da bodo pravčasno na svojih mestih.

—Lj Predavanje prof. dr. Petra Struve. V ponedeljek, 27. t. m., ob 19. priredi Ru-ska Matica v prostorih Francoskega insti-tuta rusko predavanje g. prof. dr. Petra Struve, člana Ruske akademije v Petro-gradu, p. n. »Sodobna gospodarska kriza v zvezi s problemom prebivalstva«. Preda-vatelj, ki biva sedaj v Beogradu, je sve-tovomo znani strokovnjak narodnega go-spodarstva in znameniti publicist, glavni urednik revije »Rostija i Slavjanstvo«, ki izhaja v Parizu. Vstop prost in brezpla-čen. Vabljeni so val prijatelji ruske kul-ture.

—Lj Še k poročilu o strelodvoru na ne-botičniku. Podpisana tvrdka Jože Mihelič in drug je prevzela na nebotičniku vsa kleparska dela t. j. krite z bakreno ploče-vino, kakor tudi krite s svincem itd. Opremila je tudi jumbo, na katerem je strelodvor ter danes montira še ostalih 8 strelodvorov na nebotičniku. Renomirana tvrdka Peter Žitnik je namestila proizvo-ričen strelodvor, kateri se zdaj odstrani.

— Jože Mihelič in drug, Ljubljana.

—Lj Adaptacija. Na Dunajski cesti je adaptiral hišni posestnik Fran Peterca svo- pritično poslopje štev. 41 za obrtni-ke v katerem je zdaj mesnica.

—Lj Oseba vest s pošte. Franc Sale-har, administrativni uradnik v tiskarni je premeščen s poštnega ravnateljstva na ljubljanske kolodvorsko pošto.

—Lj Obnova hiš. Trinadstropna hiša Slovenske Matice na levem bregu Ljub-ljanske dobiva novo pročelje. Obnovo iz-vršuje stavbno podjetje Ivan Slokan. V zadnjem času sta bili renovirani tudi dve sosedni hiši. In tako je ta breg z njimi znatno pridobil na svoji idili. Ob teh hi-šah ni ušice peš pa imajo odprt razgled na Cankarjevo nabrežje.

—Lj III. delavski prosvetni večer »Svo-bode« in »Zarjec« se bo vršil v ponedeljek, dne 27. junija ob 20. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice. To je zadnji pro-svetni večer v tej sezoni in bo obsegal lep umetniški spored. Sodelovali bodo: solisti: sopranistka Silvec Josipina, koloraturna sopranistka Dragica Sokova, baritonist Ar-nold Arčon, delavska godba »Zarjec«, ter-cet in kvartet »Zarjec« in oktet »Ljublj-an-skega zvonca«. Umetniška plesalka Katja Delakova bo zaplesala novo nastudiran ples »Pomladanski zvokci« po istoimenem Straussovem valčku. Nastopil bo tudi 13-letni solist Lado Krušič, ki je že pri Mla-dinski akademiji zel velik uspeh. Govorni zbor »Svobode« Ljubljana in Sliška. Pisa-telj Grahor bo predaval so delovni šolje. Večer, kakor že rečeno, bo zelo lep Vstop-nice se že dobe v Strokovni komisiji, De-lavska zbornica, kakor običajno.

—Lj Drž. meščanska šola na Viču pri Ljubljani priredi v nedeljo, dne 26. junija 1932 razstavo vseh risarskih in pisarnih izdelkov, kakor tudi izdelkov deškega in ženskega ročnega dela ter malega šolske-

predvsem pri ženskih boleznih in pri regulaciji krvnega tlaka.

7680

ga zoa in sol. vrta. Razstava bo odprta od 8. do 13. ure. Starši in prijatelji šole se vlijudo vabijo, da si razstavo ogledajo.

—Lj Sokol i, Ljubljana — Tabor vabi svoje članstvo, posebno ono, ki pohiti na zlet v Prago, na predavanje br. Branimir-ja Kozinca, ki se bo vršilo v ponedeljek 27. junija t. l. ob 20. uri v lukovni dvorani na Taboru. Pri tej priliki se bodo razdelile legitimacije za Prago. Zdravo! Uprava.

—Lj Ob priliki cerkvenega žegnjanja priredi šentjakobski krajevni odbor JREKD v nedeljo dne 31. julija 1932 običajni šent-jakobski sejem na vrtu gostilne »Na Oso-jah«, na kar se vsa prijateljska društva in omenjeno občinstvo že danes opozarja.

—Lj Delavska mladinska akademija se bo vršila kakor smo že poročali drevi ob 19. v dvorani Delavske zbornice na Miklo-ševci cesti. Kdor pri prvi akademiji bo tudi tokrat spored zelo pester ter obsega poleg ljubkih deklamacij otrok, nastop mladega pevca Lada Krušiča, ki bo pel Hubadovo »Gorenjsko zdravilo«, Ciril Pre-geljevo »Moj očka ima konjca dvaj« ter Peruzal »Prolovčev« »Skrančnik«. Otroški govorni zbor »Svobode« bo predvajal Zu-pandčev »Kroparj« in »Naše lučice. Sra-mel - kvartet »Svobode« pa bo zaigral »Se-renado« ter »Pomladno korčak«. To bo lep otroški večer. Z nizko vstopnino je omogočen vsem poset te zanimive pri-re-date. Sedeži po 2 Din, stojšča po 1 Din. Predprodaja vstopnic v Strokovni komi-siji, palača Delavske zbornice na Miklošev-cvi cesti, glavni vhod I. nadstropje.

—Lj Ponovna otvoritev. Po preteku ne-koliko dni se bo početkom prihodnjega tedna zopet otvorila renomirana trgovina. Tvrdka Fran Kollmann, Mestni trg št. 16 v Ljubljani. 377-n

—Lj Cristofov učni zavod, znana naj-starejša, najbolje obiskovana privatna šola, se preselil začasno na Vodnikovo ceto 12, pri stari cerkvi Spod. šiška, kjer vpi-suje za šolsko leto 1932/1933 ves julij. Vpisnina 20 Din, šolsna nizka, revnim po-pust. — Od 1. septembra naprej bo vpi-sovanje v lastnih modern opremljenih šolskih prostorih na Domobranski cesti 15. šolsko leto prične 1. oktobra Zavod preskrbuje službe. 378-n

—Lj Vpisovanje na III. drž. deški osov-ni šoli na Vrtači se bo vršilo za učence od 2.-5. razreda v četrtek dne 30. junija in v petek 1. julija obakrat ob 8.-12. ure. Upraviteljstvo.

—Lj Državni osrednji zavod za ženski obrt v Ljubljani, Turjaški trg 4. l. priredi svoje reprezentativno razstavo od 26. ju-nija do 30. junija v prostorih na Turjašk-em trgu. Razstavljena bodo najlepša de-la raznih tehnik. Vabimo k ogledu naše občinstvo, da si ogleda dela, ki vzbujajo v zadnjem času mnogo pozornosti v inozem-stvu in tudi doma.

—Lj šentjakobska trnovska Ciril Meto-dova podružnica v Ljubljani priredi v pro-slavo godu naših blagovestnikov v nede-ljo, dne 3. julija v gostilni pri Putruhu, Dolenjska cesta — veselico v prid CMD. Spored: godba, srečolov, kegljanje na do-bitke in ples. 379-n

—Lj Kip sv. Janeza Krstnika na trnov-skem mostu ima dnevno mnogo občudoval-cov. Meščani, ki ljubijo kratke sprehode, naj si ogledajo to lepo umetnino, delo spoštovanega umetnika g. Pirnata, na kate-rega so tudi Trnovčani po pravici ponosi. Jutri pa hočejo slovesno proslaviti svojega

To se Vas ne tiče

ker vem, da Vas veselo razpoloži že sama misel na Radensko vodo, toda jih je še ne-kaj, ki ne poznajo dobrot te vode, tem velja moja beseda: Ko Vas zgoči solnčni žarki prisljijo, da se zatečete na hladni vrt, naročite si k četrtinki cvička še steklenico Ra-denske Gizela vode ali Radenske Kraljeve vode. Nobena teh voda ne spremeni barve vinu, pač mu da slasten okus. Taka pijača Vas bo močno poživila, okrepila in ohladila.

farnega patrona na veselici v Koleciji, kjer menda ne bo manjkalo prav nič, kot v dav-nih lepih časih, saj so v ta namen nalovili polno karpov in pripravile dobre krakovske mamice polno jermasov bobov. Ko bo na ve-selici najbolj razigrano, pozdravi vse dole-goste iz mesta in soseske najstarejši trnov-ski fant, znani cipar Marenkov Franc, ki je že obljubil sodelovanje. Torej jutri vsi v Trnov! 380-n

—Lj Okrožna strelska družina obvešča članstvo, da bo jutri spet redno streljanje na vojaškem strelišču ob Dolenjski cesti v času od 8. do pol 12. Cena municiji je zni-žana na polovico in uprava poziva k polno-številni udeležbi.

—Lj Vojni invalidi, člani krajevnega od-bora U. V. I. v Ljubljani, ki še niso prejeli odloka od invalidskega sodišča v Ljubljani ali Beograda, naj se javijo v pisarni odbora Sv. Petra vojašnica. V interesu vseh invali-dov je, da se zanesljivo zgledajo. — Krajev-ni odbor U. V. I. v Ljubljani.

—Lj Umrli so v Ljubljani, od 17. do 23. t. m. S. M. Wöss Ana Eufrazija, 58 let, re-dovnica-karmeličanka, Vidovdanska c. 9, Sircia Terezija, roj. Spraje, 81 let, vdova železničarja Antona, Dunajska cesta 6, Ham-mer Marija, roj. Poženel, 70 let, vdova žel. uradnika, Bleiweisova c. 5, Vranko Franc, 22 let, čevljarški pomočnik, Lepi pot 12, Modie Dragotin, 85 let, bivši natakar, Vi-dovdanska c. 9; Pavsek Franc, 80 let, žel. nadspredovnik v p., Pletersnikova ul. 9. V ljubljanski bolnici umrli: Ferbar Franja, 3 mesece, hči delavca, Medvedo 10; Šoštar Ljudmila, 11 let, hči sodnega sluga, Škofja Loka, Poljanska c. 2; Zagar Helena, 54 let, žena dninarja, Škofljica 32 pri Ljub-ljani; Polak Katarina, 1 uro, hči podurad-nika, Tržaška c. 10; Podpavec Alojz, 37 let, Boštanj, graščina; Kosce Franc, 48 let, po-estnik, Mali Jevnik 2, občina Blagovica, srez Kamnik; Kozlevčar Marija, 5 let, hči posestnika, Tenenica 16, srez Litija; Zagar Anton, 57 let, soboslikarski pomočnik, Vi-dovdanska c. 16; Hencelj Roza, roj. Gole, 43 let, žena kajžarja, Jagence 1, p. Vodice; Ku-naver Ivana, 40 let, žena delavca v predmest-ju, Tržič; Kimovec Franc, 3 mesece, sin za-darja, Vodice 28; Goš Joško, 43 let, vodja kr. dež. elektrarne Zirovnica 39; Zornan Damjan, 9 mesecev, sin tesarja, Bukovca 26; Krajnc Jožef, 5 mesecev, sin železn. klju-čničarja Norberta, Pot na Rakovo jelo 8; Beve Marija, roj. Gorenc, 70 let, vdova upravnika dež. naklade, Emenska c. 2; Pe-trovčič Marija, 26 let, dninarica, St. Vid nad Ljubljano; Spehok Krista, 1 mesec, hči služ-kinje, Lož št. 2; Kobal Franc (vse neznano); Jeraj Janez, 83 let, učitelj, Dobruša 1 pri Vodicih; Cankar Ivan, delavec, 19 let, Viš 19 pri Ljubljani.

—Lj Dunajsko pranje, svetilnikarje šimenc, Kolodvorska ulica 8.

DENAR

Denar je zakonito menjalno sred-stvo. Njegovo zbirališče in razhodišče so denarni zavodi. Ti so po-sredovalci med bogatimi in revnimi, so regulatorji denarnega prometa, so pod-porniki domačega gospodarstva, obrti, trgovine in industrije.

Zato ne odteguj denarja denarnim za-vodom! Ne dvigaj ga po nepotrebnem! Ne kupuj stvari, ki jih nujno ne rabiš! Ne zapravljaj denarja iz strahu, da bi izgubil veljavo! Ne drži denarja doma in ne skrivaj ga!

Z v

Kulturni svet se klanja bunkanju

Proč s kipom Svobode, Sharkeyev lik naj stopi na njegovo mesto

Ves kulturni svet se je zganil te dni, pretresel ga je do temeljev kulturni dogodek, ki je važnejši od Kopernikovega odkritja, pomembnejši od Newtonovega zakona in Einsteinove teorije in niti ob odkritju Amerike ni bilo takšnega nepopisnega hrupa in brezprimernega navdušenja. Človek bi mislil, da je izmašel kdo življenjski eliksir ali našel kamen modrosti, ali vsaj bajeslovni mlaj za pomlajevanje stari hljudi.

Toda ta dogodek je prekosil po svoji pomembnosti, po svojem kulturnem značaju ter močnostmi vse, karkoli se je kdaj zgodilo na svetu; v zgodovini je sicer nekaj sijajnih imen nesmrtnih pretepečev, toda nedvomno niso tako številne milijonske množice izgovarjale obenem in s takšnim navdušenjem niti Napoleonovega imena, kot

dosedanji svetovni prvak v boksu

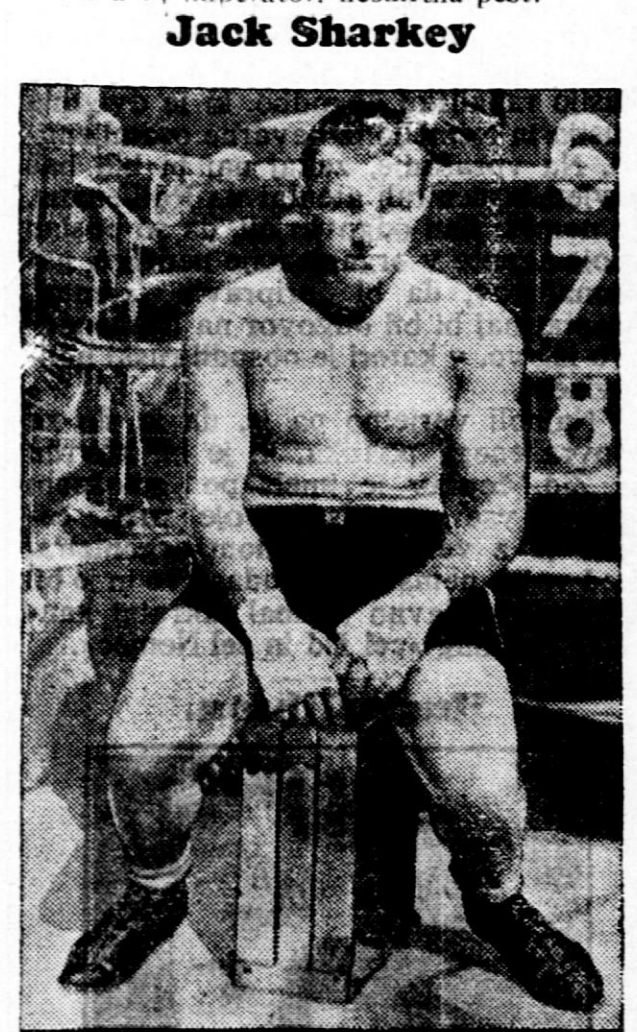
najtrdnjejši optimizem. Energija prekipava v civiliziranem človeštvu, energija, ki bo ustvarjala čudeže, vsi se bomo boksali ter napredovali v tem prekornem udejstvovanju tako, da bomo v najbližji bodočnosti brez nosov, glave se bodo pa preoblikovali pod novimi življenjskimi prilikami in vreče za boksanje.

Doslej si je še ta ali oni belil glavo s kakšnim problemom, odsej pa bomo spravi vse probleme z dnevnega reda z boksom. Če bodo n. pr. demonstracije lačnih in brezposelnih, bomo na nje spustili nekaj boksačev, ki jih bodo imenitno nasitili z bunkami in domovina bo rešena. Priporočljivo bi bilo tudi, da bi pošiljali na razorožitvene konference boksače. Čemu prekanje, naj stopijo v krog, slečjeje frake in si nataknejo boksaške rokavice, vsaka država pa naj tudi poskrbi, da bo boksanju prisostvovalo dovolj dobrih kibicev. Z denarijem, ki bi ga nebrali za vstopnino pri teh »konferencah« bi se lahko oboroževali do mile volje brez dolgov, mučnih debat in dokazovanj, kako potrebna je razorožitev. Najboljši argument je, da kresneč nasprotnika po nosu kar se da.

Tudi znanstveniki bi naj razgovarjali na ta način svoje teze. Piccard bi naj razložil skrivnost kozmičnega žarkovja enostavno s postenim sunkom med rebra pred francosko akademijo, suniti pa mora seveda primerno avtoriteto — čemu bi letal na luno.

Kljub temu, da je človeštvo priznalo veličino boksa ter ga povzdignilo na pedestal občudovanja ter spoštovanja, vendar se še ni dovolj oddolžilo kralju udrihanja. Vsemočni Američani bi se morali zavzeti za svojega preslavnega rojaka, da dobi vsaj Nobelovo mirovno nagrado; Sharkey je vendar najlepše dokazal, da se človeštvo lahko razoroži, saj se lahko krešemo dovolj uspešno s pestmi.

Američani naj se zavedajo, da je stari svet v tem pogledu popolnoma solidaren z njimi. Zato jim tudi svetujemo, naj vržejo znameniti kip Svobode v morje, saj ni več sodoben, na njegovo mesto pa naj raje postavijo veličasten lik nesmrtnega Sharkeya z visoko dvignjeno pestjo. Saj se je kultura končno vendar dvignila tako visoko, da lahko triumfira glorijski pesti očitno nad njo. Slava ti, imperator, nesmrtna pest!

novi svetovni prvak v boksu

Pozna ga.
— Dragi prijatelj, pozna se že 20 let in upam, da mi posodiš 200 Din, ki jih nujno po...
— Izključeno!
— Zakaj pa?
— Ker te poznam že 20 let.

te dni preslavno ime svetovnega junaka, kralja boksa, Jacka Sharkeya in obunkanca Maksa Schmelinga.

Ves kulturni svet se je priklonil v občudovanju, s kakršnim je človeštvo obrabalo oči samo še do bogov — temu veličastnemu geniju bunkača Sharkeya, nesmrtnega Američana. Vse oči so se obrnile v Ameriko, človeštvo je pozabilo na vse drugo in bi tudi ne mislilo na nič drugega, čeprav bi bilo še milijardo brezposelnih in bi se podiral ves svet; glavno je, da še stoji stadion, da se lahko v njem odigra svetovni dogodek.

Niti ob ameriških predsedniških volitvah ne preleti nikdar toliko brzojav oceanov kot jih je te dni. In tudi stroški za volilno agitacijo niso večji, kot so bili za reklamo, da je ta kulturni dogodek dosegel tako sijajen uspeh. Svetovno časopisje je sprito brezprimerno senzacije pozabilo na lozansko konferenco, reparacijski problem in na razorožitev. Ves svet je pol slavo kulturni pesti, kulturno človeštvo je prevrevalo tako silna vnema za bunkanje, da je ves svet stiskal pesti, tu in tam so celo tulili v entuzijazmu, vse je besnelo ter bežjalo, nekateri so tekali kot brez glav, naskakovali uredništva ter bili celo pripravljene zboksa-ti uboge novinarske pare, če jim niso mogli postreči z informacijami ali je Schmeling odtrgal Sharkeyu nos ali je Američan razbil Nemcu bučo.

Vse to dokazuje vsaj nekoliko, kakšna ogromna senzacija se je odigravala v Ameriki. Toda ne samo to. Vsak se je lahko prepračil, kako je ves svet navdušen za plemenite podvige, kako se je poplenitilo človeštvo v našem velikem stoletju ter da je kultura dosegla nebotične višine. Kdor je bil doslej pesimist, ga mora odsej prevrehati

Nausikaa
Čutim, da se mi polnijo prsa in da mi jih hoče raznesti, kadar stopam po zakotni ulici, koder nisem hodil najmanj že deset let. To je ulica na periferiji mesta, znana skoraj izključno samo tistim, ki v nji stanujejo; zahajajo pa v njo samo zaljubljeni, ki iščejo v mraku tišine in samote. In misli hite nazaj.

V duhu vidim podobo nje, ki sem jo klical Nausikaa; to ime sem ji dal, ko sva se izprehajala v tihih jesenskih nočeh po tej zakotni ulici.

Čakal sem takrat nekega večera blizu njenega doma — proti večeru se je vrsčala iz tovarne, pa je lahko odhajala pod pretvezo večerne šole vsak večer še enkrat z doma.

Ah, večerna šola! Ona je vpisana v dva tečaja; enega poseča od osmih do desetih, drugega pa z menoj od devetih do desetih, namreč tečaj ljubezni. Ta je obsegal samo en zvezek, ki ga ves svet vedno znova čita; to je zelo priljubljena knjiga vsega človeštva.

In midva sva bila že zelo napredovala; izčrpala sva bila skoraj že vso tvarino; ostalo je nama bilo samo še zadnje, zelo težko poglavje; to je poglavje, ki se zunaj zelo težko prečita, posebno če človek nima domačega ognjišča.

In tako sem često predlagal, da bi

preživela en dan kje na kmetih v gostini, kjer bi prenočila in bi se najin tečaj zaključil.

Vsa razburjena je oklevala: Da... ne.

Obljubila mi je: pozneje. In znova je odklonila. Če bi kdo zvedel... če bi se kaj pripetilo...

Nekoč je pa le privolila: Da, porečem, da pojdem s prijateljico na izlet. Ko je pa napočil dogovorjeni dan, si je premislila. Slednjic je prisegala: častna beseda... da, prihodnjo nedeljo...

Prihodnjo nedeljo, to se pravi naslednjega dne, sem jo čakal na vogalu ulice pri vodnjaku. In prišla je vsa neparfimirana s parfumi, ki jih izdelujejo v tovarni, kjer je zaposlena. O, saj sem si mislil!

Jutri ne bom mogla priti. Prosil sem in jo rotil, pa ni nič pomagalo.

Izpustil sem njeno ramo in umolknil.

Ježi se, toda jaz ne morem nič za to... dopoldne delamo.

Kaj pa popoldne? Ne, ne bom mogla... Ker sem ti pa svečano obljubila, določi sam, kdaj se snideva.

Ah, drugič, vedno odlašaj! Zdej vidim, pri čem sem. Potem bode pa sodniki na obedu, zdej stric iz Chapel-le, zdej zopet bratanci iz Nangiranda.

Kontrola mleka v dravski banovini

Pojasnilo Jugoslovenskega veterinarskega udruženja, dravske sekcije

Ljubljana, 25. junija.

Jugoslov. veterinar. udruženja, sekcija dravske banovine je obravnavalo na svoji seji, ki se je vršila 19. t. m., vprašanje kontrole mleka v dravski banovini in podaja glede na polemiko med Jugoslov. hemijskim društvom, Drž. higijskim zavodom, mestnim fizikatom in Osrednjimi mlekar-nami v Ljubljani, objavljeno v dnevniku »Slov. Narod« (25. in 28. maja in 1. in 4. junija t. l.), na podlagi poročila svojega člana g. prof. dr. Ferda Kerna, direktorja Drž. veterinar. bakteriolo. zavoda v Ljubljani sledeče pojasnilo:

Kontrola mleka se ne vrši pri nas tako, da bi le-ta mogla odgovarjati faktičnim potrebam.

Glavni vzrok, zakaj kontrola mleka pri nas ni, kot bi morala biti, ali kakršna bi vsaj lahko bila, je ta, da pri isti ni ne sistema in ne organizacije v smislu, da je pred vsem nujno potrebno sodelovanje vseh za to poklicanih strok.

Kontrola mleka zahteva dandanes sodelovanje in pozornost raznih strok, kajti ni nobene stroke, ki bi mogla kontrolo samostojno vršiti. Ako pa obstojajo od strani ene ali druge stroke nasprotna mišljenja, je potrebno, da se te pretirane ambicije omilijo, da ne bi škodile stvari sami.

Ni težko dokazati, da ni poklicana vršiti kontrole mleka niti kemijska, niti humanomedicinska, niti veterinarska stroka popolnoma samostojno, torej brez sodelovanja drugih strok. Za dokaz navajamo sledeče:

Jugoslov. kemijsko društvo, sekcija Ljubljana opozarja (vidi »Slov. Narod« 4. junija 1932), da je »po naših zakonih« »spoznan samo kemik strokovnjak sposobnim in merodajnim za ocenjevanje živil«! Tako mišljenje je bilo mogoče opravičeno svoječasno, ko so bili pri presojanju živil kemijski ozirni glavni, dočim so danes pri kontroli nekaterih najvažnejših živil, kakor je meso in mleko, veliko važnejši bakteriološki in biološki ozirni in je tako mišljenje zastarelo. Povsem neutemeljena je trditev kemijskega društva, da bi bile pri kontroli mleka veterinarska in medicinska stroka popolnoma odveč.

Kravlje mleko, kakor tudi meso, je produkt živalskega organizma in je njegova materialna in zdravstvena kakovost odvisna od zdravstvenega stanja živalskega organizma. Zato moremo zdravo mleko pričakovati samo od zdrave živali in kontrola mleka se mora pričeti že na kravi.

Izključeno je, da bi mogel kemik kot tak, s svojimi četudi najmodernejšimi metodami in pripomočki ugotoviti, kakor to zahteva od kontrole člen 19. in 20. pravilnika o natančnejših določilih za izvrševanje zakona o nadzorstvu nad živilji, če je mleko od zdravih krav, in če so v mleku škodljive kali in kakšne. Tudi vitamini se ne morejo ugotoviti kemijskim potom, temveč se to še danes dela z biološkimi poskusi, pri katerih se ne vpoštevajo kemijski, temveč biološki ozirni: fiziološko in patološko reagiranje poskusnih živali, katero ugotavljanje spada vsekakor v stroko veterinarske medicine. Kemiku ostane važna naloga, kontrola materialne vrednosti mleka in ugotovitev, če ni popačeno (»povrženost«). To sicer ni najvažnejša naloga pri kontroli mleka, vendar je važna oziroma potrebna.

Leži razlogi, ki smo jih navedli glede kemijske stroke, so več ali manj veljavni za higijsko. Za primer naj služi sledeče: Higijski zavod v Ljubljani je propa-giral akcijo »Mleko otroku« (vidi »Slov. Narod« 1. junija 1932), kar je samo priznanje vredno. Upravičeno je tudi to, da je v ta namen pripravilo »Bio-mleko«, katero je najbrže edino mleko v Ljubljani za katerega zdravstveno kakovost se nekoč oficijelno zanima. Vendar mislimo, da Higijski zavod ni imel dovolj razlogov, da to mleko priporoči za uživanje v surovem stanju in to ravno otrokom. Mislimo to iz veterinarskega stališča, ker:

1. Četudi je bilo zdravstveno stanje nekaterih krav, iz katerih mleka se proizvajata biori-zirano mleko, pregledano od veterinarja klinično in z diagnostičnim poskusom s tuberkulinom, se zdi, da niso bile pregledane vse take krave. Ni ugotovljeno, če niso ostale nepregledane ravno okužene in bolezne krave. Tudi nam ni znano, če so bile krave pregledane na infekcijo z Brucella abortus Bangi.

2. Z biori-ziranjem se ne ubijajo vse kali v mleku, kar je razvidno tudi iz tozadev-

nih podatkov Higijskega zavoda v Ljubljani. Na Higijskem zavodu je bilo najdeno v biori-zirnem mleku ponovno več ko večje število kali, kakor jih sme vsebovati navadno tržno mleko še manj pa »prednostno mleko«. V enem primeru so našli celo 1.917.540 kali v vsakem kub. centimetru. Rečeno je bilo da je po tej preiskavi biori-zator popravljen, vendar kdo jamči, da ne bo ta odpovedal tudi drugič, kakor se je to zgodilo že enkrat ali pa celo večkrat?

Da pa je bilo v biori-ziranem mleku tako število kali, temu ni mogel biti vzrok biori-zator. Verjetno je, da so bile te kali v mleku še pred biori-ziranjem; morda jih je bilo še veliko več. Ni razvidno, kako je moglo priti tako slabo mleko z blizu 2.000.000 kali do biori-ziranja kljub kontroli Higijskega zavoda. Tako dejstva ne morejo potrditi zaupanja v biori-zirano mleko, a rušijo istočasno pojem »prednostnega mleka«, kar je obžalovanja vredno.

Ponavljamo, da se slabo mleko ne more spremeniti v prednostno mleko niti z biori-ziranjem, kakor tudi ne s pasterizacijo in ne s sterilizacijo. S tem postopanjem se more slabo mleko samo zboljšati, prednostno mleko pa mora odgovarjati svojemu pojmu že a priori.

Tudi mestni fizikat ne vpoštevata veterinar-skih ozirov pri pregledu mleka. Po veterinar-skem prepričanju se ne more ugotoviti, ali je mleko z zdravstvenega stališča dobro, če se vzame vzorec za preiskavo na trgu iz raznih posod in kant, kakor to dela mestni fizikat in ga pošilja v preiskavo Higijskemu zavodu. Samo v pozitivnem uspehu preiskave se to mleko lahko prizna za slabo, dočim se v negativnem ne more priznati za dobro. Preiskovalec namreč ne pozna zdravstvenega stanja dotičnih molznih krav, zato ga ne more uvaževati pri presojanju njihovih mleka.

Pripeti se lahko tudi, da teh klic na dan vzemanja vzorca ni v mleku, a se pojavijo naslednje dni v njem že v velikem številu, namreč, če je krava bolna ali predvsem njeno vime inficirano, ali celo bolno. Mleko take krave je nevarno za zdravje konzumenta in bi ne smelo priti v promet. Mestni fizikat takemu mleku ne more ugovarjati na podlagi svoje kontrole in ga pušti torej v promet, in vendar obstoja možnost, da se nevarnost takega mleka more ugotoviti z veterinar-skim pregledom krav.

Isto velja tudi za vse okolnosti ravnanja z mlekom od molznice do prodaje.

Možno je tudi to, da so v mleku ene ali druge krave škodljive bakterije, vendar le v mali množini. Z mešanjem mleka večih krav se število bakterij lahko tako razredči, da se te kali zaradi tega ne najdejo z bakteriološkim preiskovanjem. Znano je, da tudi te metode s preiskovanjem niso popolnoma točne. S tem pa ni rečeno, da te kali ne morejo biti škodljive nežnemu otroškemu organizmu.

Kakor je iz vsega tega razvidno, se pri nas o strokovni kontroli mleka še ne more govoriti, niti se ne bo moglo govoriti o taki tako dolgo, dokler se ne bo vpoštevvalo, da so najvažnejše faze kontrole mleka, kontrola zdravja molznih krav, — kakovosti in čistote hleva, — molzne in posod, kontrola ravnanja z mlekom in — zdravstvene prehrane molznih krav, kakor — tudi kontrola mleka samega itd. Vse te faze kontrole mleka spadajo v delokrog veterinarske stroke. Z ozirom na to pripada veterinarski stroki najtežja in najvažnejša naloga pri kontroli mleka in to kliničarju in bakteriologu veterinarske medicine, analogno kakor je to pri pregledu mesa.

Priznavamo lojalno, da niti veterinarska stroka ni poklicana vršiti to kontrolo sama, brez pripomoči ljudske higijene in kemije. Ljudska higijena ima skrbeti, da ne bi imeli z mlekom opraviti inficirani ali celo bolni ljudje, ki bi ga mogli inficirati s kuzinimi klicami, a kemik, da ne bi prišlo v promet mleko, ki je materialno manj vredno ali potvorenjeno.

Ponavljamo, da kontrola mleka brez sodelovanja veterinarske stroke, kakor se je vršila in se vrši navadno še danes v naši banovini, ne more zadovoljiti, kar bi morali končno uvideti tudi merodajni faktorji. (Uredništvo smatra, da je vprašanje kontrole mleka pri nas zdaj že dovolj pojasnjeno in zaključuje to polemiko.)

SOKOLSKEM PISEMSKEM PARIJU!
SOKOLIM DOPIŠUJTE SAMO NA

Glasbeno življenje v Novem mestu

Novo mesto, 24. junija.

Pred dobrim tednom je položila novo-meska podružnica Glasbene Matice s svojim šolskim koncertom širši javnosti račun svojega letnega dela. Bil je to zares lep večer. Nad vse pester program je bil sestavljen tako dobro, da so bili vsi poslušalci izredno zadovoljni. Klavirske kakor tudi violinske točke so bile posrečene in dobro izvajane. Izmed pianistov je najbolj ugajala gđ. Straskova. Med goslači pa je navzoče prijetno presenetil prvošolec Novak Zdravko, katerega je čedno spremljal na klavirju mladi Rjavčev Jožko.

Slušali smo tudi mladinski zbor. S štirimi težkimi pevskimi točkami so pokazali »naši najmlajši« kako odlične uspehe se more doseči z vztrajnim vestnim delom, kakršnega je zmožna operna pevka in glasbena učiteljica naša rojakinja gđ. Zora Ropasova. Novost tega večera so pa bili pevski solo nastopi. Nastopili sta gđ. E. Logar in M. Kastelic ter g. M. Jarc. Ugajali so nam vsi trije. Vsi učenci preje omenjeni gđ. so nam imponirali radi svojega hladnokrvnega in dovršenega nastopa. Prireditelj je zaključil mladinski orkester z dvema točkama pod vodstvom glasbenega učitelja g. D. Sproca.

S tem nastopom smo videli velike zmožnosti gđ. Z. Ropasove in g. D. Sproca, ki sta prešla od svojih učencev v dokaz hvaležnosti lepe šolke. Slednjic moramo še podčrtati razveseljivo dejstvo, da se je vršil ta nastop pred napolnjenim velikim dvorano Sokolskega doma. Upajamo, da bodo širši krogi tudi v bodoče podpirali težavno delo tega koristnega društva, ki se pod spretnim in neutrudljivim vodstvom pradednika g. prof. Germa tako lepo razvija.

Leto težkega dela je za nami! Dosti je storjenega. Glasbeno polje je široko in naloge Glasbene Matice še niso izčrpane. Preidimo naravnost k stvari, ki mora boliti vsakega Novomeščana. Novo mesto, ki zavzema v slovenski glasbeni zgodovini tako častno mesto, — tukaj so živeli skladatelji Anton Forster, p. Hugolin Sattner, Ignacij Hladnik, Emil Hochreiter — nima danes reprezentančnega pevskega zbora. Imamo sicer pevsko društvo »Gorjance«, pevski odsek Sokola in Železničarski pevski zbor, toda reprezentančnega zbora v pravem pomenu besede nimamo. Ta naloga pa čaka našo Glasbeno Matico. Imeli smo pred leti močan mešan zbor, ki je pod taktirko nadarjenega g. Puša dosegel presenetljivo lepe uspehe. Razbil se je. Pokrili smo preteklost s prtom pozabljenja!

Ideje ustvaritve pevskega zbora Glasbene Matice nam ne narekuje morda melanholija ali kaka druga skrita zahrtna želja. Ne! Hočemo samo to, da se zopet zbere, kljub nadaljnjemu obstoju, ves pevski material ne glede na propiranje ali stan, ki je danes raztresen in pasiven, v nujno potreben reprezentančni zbor Novomeškega mesta. Da pa imamo pri nas osebo, ki je zmožna naštvirati mešan pevski zbor, so nam pa dokazovali koncerti novomeške Glasbene Matice, ki so se vršili pred leti v našem mestu. Naj nam bo glasba odslej umetnost. Spectator.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Prepozno.

Mlada zakonca se sporečeta. — Že vem, kaj storiti, pravi žena. Vrnem se k materi.

— Prepozno, — zagodruja mož, — davi se je vrnila tvoja mati k tvoji babici.

Vedno ovire v zadnjem trenutku... Ne moreš, ker nočeš.

Ne, prisegam ti, dragi Peter, čuj, bodi pameten.

Jaz sem se pa iztrgal iz njenega objema in ji obrnil hrbet.

Vrag vzemi to večno odlašanje! Zdej sem pa jaz tisti, ki ne bo hotel.

Prisegam ti, prihodnjo nedeljo, jutri pa res ne morem.

Zakaj?

Zato, ker...

Zato, ker?

Ne morem.

Nisem več silil v njo. Nisem dvomil, da se je odločila in če okleva, je to samo pod pritiskom; imeti mora tehten vzrok, toda kakšen?

Ježim se na ovire. Da, kamni na cesti, ki jih odbijam s palico daleč naprej in tako prideva do šole.

Mehko in nežno se nasloni na mojo ramo.

Me počakaš pri vratih?

Ne.

Zakaj pa ne?... Saj vem, ježiš se, ker ne morem...

Ne poslušam je več... odhajam...

da, vrnem se... Moja jeza objame vse; preklinjam vse, kar vidim pred seboj.

Toda naravna vihra se je podela in čez eno uro se vracam pred šolo.

Ah, kako sem se bala, da ne prideš pome; hotela sem ti namreč povedati...

da, jutri... bom že kako uredila...

Zakaj se pa nisi odločila takoj?

Zato, ker...

No, to me pa res zanima. Sicer pa, kaj za to, glavno je, da si se odločila za jutri.

Povej, ali zdej verjameš, da te ljubi?

D... da.

In najine ustnice se niso več ločile, najine roke ne razdvojile.

Jutri na svidenje!

Na svidenje!

Zgodaj je še, noče se mi v posteljo, ne mogel bi zaspati, a jutrišnji dan je tako daleč!...

In ponavljam si: jutri, jutri! To kričim v temno noč in mislim ves srečen, da je tudi ona srečna z menoj.

Toda moram se še vrniti. Zopet pojdem po njeni ulici. Morda gleda tudi ona skozi okno in se pogovarja z vetrice-m te zadnje noči...

Na vogalu se ustavim. Mislim sem si ljubico pri oknu zroč v nebo, v resnici je pa klečala v jopici in predpasniku sklonjena na tleh in prala ter očemala pri vodnjaku v svitu luči svoje perilo.

Tu je nisem iskal in malo je manjkalo, da je nisem pohodil.

Škodila mi je naprotili in mi brž pojasnila: perem si perilo navadno ob nedeljah zjutraj... ker bomo pa jutri dopoldne delali in ker si hotel... sicer ga nimam mnogo in čez noč bi se mi dobro posušilo... čakala sem, da doma

vsil zaspe... ah, rdeče roke bom imela!

Ah, te roke! Rdeče ali ne! Kako strastno sem jih takrat poljubljala! In kako jih poljubljam še zdaj v ognju spominov.

Nausikaa! Nausikaa!

Smeje se in joče obenem, prosil sem jo, naj mi oprostijo mojo jezo in zaradi tega slikovitega prizora, spominjajočega na antično epizodo, sem jo krstl tako ter napravil iz nje sestro kraljevske hčere Alkino, ki je tudi prala perilo ob reki, ko jo je presenetil Odyssseus...

Skoraj bi bil želel, da bi našla novo pretevo in odgodela zadnje dejanje najine ljubezni na drugo, drugo nedeljo...

O, gorje! da nisem imel denarja, da bi ji kupil obleko, dvajset oblek in jopice, da bi jih imela za vse življenje dovolj.

Pri pogledu nate, draga Nausi, peroč ponofi pri tem skromnem vodnjaku v zakotni ulici svojo zadnjo pošteno obleko, je švignil iz mojega srca plamenček sočutja, ki je od tistega trenutka vedno mogočnejše plamtel za premarženo ljubico iz predmestja. Ljubljeno pred vsemi ženami, za ljubico zlatega srca pod oguljeno in ponošeno jopico.

Ah, Nausi, kaj je bila v primeri s teboj junakinja, ki jo je opeval pesnik! Toda živila si prepozno in Homerja ni več...

Leteči tank — strašno orožje bodočnosti

Ameriški inženjer Christie je izumil zračno pošast, ki bo postavila vso strategijo na glavo

Kdo se ne spominja rad napetih trenutkov, ko je kje na samem na vrhu ali v gozdu ali pa doma ob brleči petrolejki blazno čital fantastične romane genialnega Julesa Vernea. Fantazija se je razbohotila, ves realni svet je mahoma izginil. Preživljali smo z junaki romanov vse srečne trenutke njihovih odkritij ter pustolovščine uspešnih ekspedicijskih visok nad zemljo, v vsevirje, ali pa globoko doli pod ocean, v središču zemlje. Verjeli smo, da se bo vse to enkrat uresničilo, kajti dela slavnega romanopisca so nas napotila, da smo se začeli zanimati za fiziko in naravoslovje ter listali po atlasu, da vidimo, kam vse vodi pot njegove junake.

Zdaj pa doživljamo uresničanje mnogih drznih Vernejevih sanj, ne da bi se temu čudili. Pred dobrim mesecem se je zbralo v Rimu nad 100 prekoceanskih letalcev na mednarodno konferenco. S pomočjo zrakoplovov sta bila zvezana oba dela sveta z rednim zračnim prometom. Sir Wilkins se pripravlja na drugo vožnjo s podmornico v polarne kraje. Kakor zrakoplovi in letala, tako bo tudi njegova podmornica sprejemala in oddajala po radiu vesti in morda celo slike. Prof. Piccard se hoče ponovno dvigniti v stratosfero. Nemci in Francozi se tudi pripravljajo na polet v stratosfero, in sicer s posebnimi in ta namen konstruiranimi letali. V Derbyju, znamenitem središču konjskih dirk, so se vršile nedavno konjske dirke, ki so jih gledali s pomočjo aparata za televizijo istočasno tudi v nekem londonskem kinu. Ni treba niti omenjati, da poslušajo čuvaji po železniških čuvajnicah daleč od človeških bivališč koncerte in poročila o važnejših dogodkih iz vsega sveta.

Moderne izume pa izkoriščajo v prvi vrsti armade. Lahko trdimo, da dajejo pobudo za tehnična raziskavanja in eksperimentiranje baš armade, ki hočejo biti boljše oborožene in pripravljene, kakor je sovražnik. Svetovni vojni se moramo zavedati, da se je letalstvo tako hitro in močno razvijalo. Državniki in diplomati se zbirajo na razorožitvenih konferencah in pripravljajo tolika zaželjena razorožitvena, močne države se pripravljajo reducirati svoje armade za nekaj divizij, toda ob enem oborožijo nekaj polkov tako moderno, da odtehta ena sama zmotizirana in z najmodernejšim orožjem opremljena četa dva polka.

In zopet je Amerika tista, ki bo imela tako grozno orožje, da svet kaj takšnega še ni videl. Amerika ima na eni strani polna usta fraz o potrebi razorožitve, predlaga in svetuje na desno in levo, kaj bi bilo treba storiti, da se zboljša gospodarski položaj na svetu in da zaživi človeštvo vsaj znošno in kolikor toliko mirno življenje, na drugi strani se pa oborožuje tako, kakor nobena druga država na svetu. Vajeni smo že slišati o ogromnih letalih za bombardiranje, vemo tudi, da grade Nemci orjaške aeroplane DOX, bojnim tankom se tudi več ne čudimo, čeprav vozijo s hitrostjo 50 do 60 kilometrov kar čez drn in strn.

Zdaj si pa mislimo, da zagledamo nad seboj pravi tank, to

jekleno letečo trdnjavo

s pritrjenimi krili ter stabilizacijsko in repno napravo, kakor jih vidimo na letalih. Monstrum se dviga in spušča, naglo se krila ločijo od trupa in tako drvi s hitrostjo 100 km na uro čez drn in strn, podira drevesa ter bljuje okrog sebe iz topov in strojnic ogenj in smrt. Po vseuničujočem napadu se pa zvali na cesto, odloži gosenici podoben pas in zdrvi s hitrostjo tekmovalnega avtomobila po cesti, da mu sovražni topovi ne morejo do živega. Leteči tank,

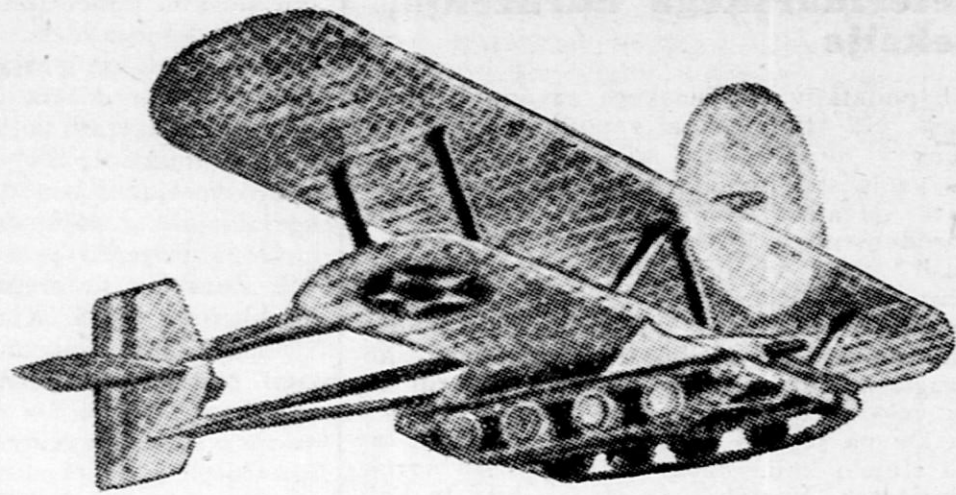
najstrašnejše orožje bližnje bodočnosti, je skoraj že izdelan.

To grozno bojno orožje izdelujejo v tvornicah družbe »United States Wheel Track Layer Corporation« v mestu Linden v državi New Jersey. Cela tri leta so delali poskuse, ki so privedli do preseñteljivih rezultatov. Konstruktor letečega tanka je znani ameriški inženjer J. Walter Christie, ki je konstruiral za ameriško armado že celo vrsto novih tankov, zlasti pa

tank-dvoživko,

ki se je o njem zadnje čase v vojaških krogih vsega sveta mnogo govorilo in pisalo. Njegovo delo so tudi brzo vojni tanki, ki je bila z njimi ameriška armada opremljena in ki lahko vozijo s hitrostjo 130 km na uro, ko odlože pas. Ime tega inženjerja je zvezano tudi s posebnim izumom, ki omogoča povečati hitrost navadnega tanka tako, da nič ne zaostaja za avtomobilom.

Novi tank ima 8 velikih koles s pnevmatikami in štiri manjša kolesa na obeh straneh, ki so nekoliko dvignjena od tal. Na obeh straneh ima tank okrog in okrog gumijast pas kakor traktor. Naloga malih koles je izravnavati hribovit ali kotanjest teren tako, da lahko tank vozi z enako brzino povsod. Motor ima 750 do 1000 konjskih sil. Konstruiran je tako, da lahko goni na tleh zadnji os, v zraku pa propeler. Kakor motor, tako je tudi tank sam zgrajen zelo lahko, kar je rezultat tajnih konstrukcijskih poskusov. Strašna pošast

bo tehtala komaj 4 tone. Silni motor s posebnim prožinskim sistemom, pnevmatikami in patentiranim goseničastim pasom omogoči tanku voziti s hitrostjo 70 milj na uro, po gladkem terenu ali po cesti pa celo nad 100 milj. Kolesa so na posebnih prožinah, tako da se lahko vsak par posebej dvigne, ne da bi to kaj vplivalo na druga kolesa ali na

Najhitrejši tank (ameriški), prevozi po hribovitem terenu 45, po ravnem pa 104 angleske milje

tank. Ker je tank razmeroma zelo lahak, motor pa izredno močan, se lahko kovinska pošast dvigne v zrak kakor letalo.

V pogovoru z novinarji je konstruktor Christie izjavil, da bo nedvomno že pas kril sam držal tank v zraku. Naj-

težje bo tanku dvigniti se. Na ugovore letalcev, da bo potrebna za start dolga proga, odgovarja konstruktor, da bo dosegel njegov tank moment dviga že na tleh pri 100 m, kajti tank sam se požene z zadostno hitrostjo ne glede na to, da prenese silo še na propeler. Teren sam ne bo igral nobene vloge, lahko bo kotanjast ali gladek, suh ali moker. Goseničasti pas bo deloval brezhibno in zanesljivo. To so dokazali že drugi brzo vojni tanki, ki jih je konstruiral inženjer Christie.

Tudi spustiti se nazaj na zemljo zračni pošasti ne bo težko. Spustila se bo lahko na razmeroma majhnem prostoru. Posebne naprave bodo kazale letalcu hitrost tanka med poletom. Ko se spusti na tla, odloži krila in

pilot se izpremeni v šoferja. Na tleh bo seveda tank zopet vozil kakor avto. Pilot bo samo pritisnil na poseben ročaj in krila se bodo sama odmontirala. Sčasoma se bo po konstruktorjevem mnenju izum tako izpopolnil, da bo pilot s posebno napravo ločil od tanka letalo v trenutku, ko se bo tank spustil na tla, potem se bo pa zaletel proti drugemu tanku, se pripel nanj in dvignil z novo pošastjo v zrak.

Če pa doseže tank hitrost letala ob spuščanju na tla, se letalu sploh ne bo treba dotakniti zemlje.

Leteči tank kot rečeno ne bo tehtal več kakor 4 tone, in sicer v popolni opremljeni, kar ni niti toliko, kolikor tehta veliko letalo za bombardiranje. Za posadko bosta zadostovala samo dva moža. Vojaški krogi si obetajo od tega izuma mnogo koristi. Z letečim tankom se bo dal boj prenesti sovražniku v hrbet. Flotila letečih tankov

bo postavila vso strategijo na glavo, kajti fronte v dosedanjem pomenu besede sploh ne bo več. Sovražnik se bo lahko pojavil zdaj daleč za bojiščem, zdaj z leve, zdaj z desne strani, kakor mu bo pač prišlo. Lahko si mislimo posledice nenadnega napada letečih tankov, zlasti na mesta. Predno bi obrnili velike topove proti spuščajočim se tankom, bi se ti že zaleteli s strahovito brzino proti topovim in bi jih uničili.

Seveda pa tudi druge države ne drže rok križem in morda pripravljajo še strašnejše orožje. O takih stvareh se ne govori in ne piše, dokler jih je mogoče prikriti. Človeštvo je res lahko veselo, da ima bistre glave, ki si toliko prizadevajo, da ljudem ne bo treba umirati naravne smrti, seveda če bodo tako bedasti, da se bodo dali pobijati in mrcvariti kakor klavna živina.

Miss Evropa in atoški menihi

Mis Evropa Alice Diplarakon se mu di že več dni v Parizu, kamor je priletela preko Prage z velikim letalom Čidna s pisateljem Paulom Morandom naravnost iz Aten. Gotovo ni slutila kakšno presenečenje ji napravi pariški tisk. Vsi pariški listi so namreč priobčili senzacionalne vesti o njenem izobčenju iz grške ortodoksne cerkve zato, ker je prišla kot edina ženska preoblečena na samostansko ozemlje na svetli gori Athos

Zagonetno letalo se je baje spustilo nekega dne na svetli gori in lepa Diplarakon je v moški obleki nemoteno hodila med menihi, živčimi strogo ločeno od zunanjega sveta. V ta samostanski raj ne sme nobena ženska. Na gori Athos imajo celo posebno samostansko policijo, ki strogo straži vrata, da ne pride nič ženskega čez samostanski prag. Celo domače živali ne smejo biti ženskega spola, tako daleč gredo strogi predpisi. Athoskih samotarcev Naenkrat pa prileti najlepša Grkinja naravnost izpod neba in se vtihotapi preoblečena med deviške menihe!

Toda laž ima kratke noge, a iz Aten brzojavljena senzacija je imela še krajše.

100 milijonov ljudi iz Evrope

Grški senator Mylonas je v Ženevi čisto resno izjavil, da je Evropa preobljudena in da je človeštvo nepravilno razdeljeno na vseh pet delov sveta. Tudi Hoover očita Evropi, da si je dovolila pretirano razkošje preobljudenosti in da ima 100 milijonov ljudi več, nego jih more preživeti. V tem tiči baje glavni vzrok težke gospodarske krize, ki se je začela širiti tudi na druge dele sveta. Ob Kristusovem rojstvu je imela Evropa približno 80 milijonov prebivalcev. To število se je podvojilo do leta 1870, pozneje so se pa ljudje v Evropi množili še mnogo hitreje. Tik pred vojno je število Evrope 450 milijonov prebivalcev, predlanskim pa 485 milijonov. Svetovna vojna je torej vplivala na razmnoževanje ljudi v Evropi celo blagodejno.

Ta proces se ne sme več nadaljevati, pravi senator Mylonas, sicer čaka Evropa katastrofa. Veliko je kriv tudi nagel razvoj industrije, ki so ga omogočila velika ležišča premoga. Po vojni je pa postala važna nafta, ki je ima Evropa malo. Ležišča premoga so našli tudi v drugih delih sveta, izseljevanje v Ameriko se je skoraj sploh ustavilo, Evropa je izgubila velika ruska tržišča in zato ni čuda, da je zašla v tako hudo stisko. Evropa brez Rusije ima zdaj 377.600.000 prebivalcev, proti Severni in Srednji Ameriki s 166.600.000, Južni Ameriki s 83.300.000, Aziji z 1 milijardo in 84.600.000, Afriki s 145.400.000, Avstraliji z 9.800.000 in Rusiji s 161 milijoni. Pri tem je značilna gostota prebi-

valstva, ki znaša v Evropi 69.6 na 1 kvadrat meter, v Aziji 43.4, v Rusiji 7.6, v Južni Ameriki 4.5, v ostali Ameriki 7.3, v Afriki 4.9, v Avstraliji pa 1.1. Grški senator predlaga kot izhod iz krize, naj se človeštvo enakomerno porazdeli po vseh delih sveta, iz Evrope naj se pa izseli 100 milijonov ljudi kam drugam, najbolje v Afriko in Južno Ameriko.

Gospod senator je pozabil samo povedati, kdo bo plačal stroške za prevoz in kdo bi postavil tem milijonom ljudi v novi domovini strehe.

Zakaj je bil Rathenau ustreljen

Včeraj je minilo 10 let, ko je padel kot žrtev atentata takratni nemški zunanji minister Walter Rathenau. Peljal se je prav nič hudega sledeč z avtomobilom v parlament, kjer je hotel zagovarjati vladno politiko, pa je bil izvršen nanj atentat, atentator je streljal sedemkrat in vseh sedem krogel je zadelo. To je bila za Nemčijo težka izguba, zlasti še za takratno mlado republiko, ker je šlo za zelo nadarjenega, sposobnega in vplivnega moža.

Kaj je bil pravi vzrok atentata, ki je razburil politično javnost vsega sveta? Takoj po atentatu so nemški listi obširno razpravljali o vzrokih in nagibih. Eni so pisali, da je šlo v bistvu zato, da se reši nemška republika, drugi zopet so vedeli poročati o zaroti monarhistov, ki da so hoteli odstraniti vse vodilne republikance, med njimi celo prezidenta Eberta samega. Hoteli so obnoviti Viljemovo cesarstvo. Kakor je že v takih primerih navada, so nemški listi tudi pisali, da so pravi iniciatorji atentata ruski boljševiki, čeprav sta bila Rathenau in Wirth malo poprej sklenila s sovjetskimi Rusiji rapalsko pogodbo, ki je dvignila Rusijo in Nemčijo iz nevarne osamljenosti. Na vprašanje, zakaj naj bi bil baš sovjeti inscenirali atentat na Rathenaua, so nemški listi odgovarjali, da so poslali svoje agente v organizacije nemških nacionalistov, da bi pripravili atentat. Atentat naj bi bil odgovor na Rathenauovo izjavo, v kateri je obsodil ruski boljševizem.

Najbolj verjetno pa je, da je šlo za osvobodilno politiko, ki je bil povrh še Žid, čeprav je imel po splošnem mnenju vse prednosti svoje rase, čeprav je z velikim uspehom organiziral med vojno nemško gospodarstvo in je bil kakor je nedavno priznal takratni kancelar Brüning »cel žid in cel Nemec«.

Hugh Gibson,

ameriški delegat na razorožitveni konferenci v Ženevi

Pariška podzemna železnica

Pariška podzemna železnica ali Metro, kakor ji pravijo Parižani, je začela obratovati leta 1900 na progi I, dolgi 10.3 km. Ob koncu prvega leta je že doseglo število potnikov 15.890.000, dohodki so pa znašali 2.695.000 frankov. Razvoj omrežja in prometa je šel v naglem tempu. Leta 1930 je merilo omrežje podzemne železnice že 116.955 km, število potnikov je znašalo 883.000.000, dohodki pa 544.000.000. Po mnenju tujih strokovnjakov je to najboljša in največ donosaajoča podzemna železnica na svetu. Število potnikov na en kilometer znaša v Parizu 7.700.000 letno, v New Yorku 6.500.000, v Berlinu 4.400.000, v Londonu 3.350.000. Največja gostota vlakov na uro znaša v Parizu 40, v Londonu pa 28. Število smrtnih nesreč je v pariškem Metro minimalno.

S podzemno železnico se lahko vozijo tudi najsiromašnejši ljudje, saj se plača za poljubno progo, ki je lahko dolga 15 in še več kilometrov, samo 0.70 fr., reduciranih na 0.42 fr. in pol za povratne listke, kupljene pred 9. uro. Predlanskim je plačala uprava podzem-

ne železnice pariški občini od dohodkov 60 milijonov frankov.

Franklin Roosevelt

demokratski kandidat pri volitvah novega prezidenta USA

Ubogi očetje

Blizu Salomonovih otokov v Tihem oceanu leži otočje Ongton-Yava. Prebivalci žive res rajsko življenje. Hrane imajo v izobilju, saj se hranijo z morskimi ribami, ki jih je v tem delu morja še posebej mnogo, bogato jih pa zalagajo tudi kokosove palme. Delati jim torej ni treba, saj jim narava sama daje v izobilju vsega, kar rabijo za življenje. Hrane imajo dovolj, obleke pa itak ne rabijo, ker je podnebje izredno milo.

Zelo zanimivi so poročni običaji na tem otočju. Po poroki zahaja mož k svoji ženi skoraj le skrivaj, toda prave svoje muke, ki si jih pa ne jemlje preveč k srcu, šele pridejo, čim mu rodi žena prvega otroka. Mladi oče se mora namreč podvreči posebni operaciji. Iz lupine kokosovega oreha izrežejo majhen prstan, ki mu napravijo na robu luknjico. Potem potisnejo v prstan kos lesa, dokler se luknjica tako ne razširi, da gre v njo konec nosu mladega očeta. Košček lesa odstranijo in prstan stisne možev nos, a čez nekaj dni mu hrustanec med nosnicama prehuknja. Tedaj mu vzamejo prstan iz nosa, odprtino pa zatlačijo z listom, da se rana ne zaceli. Mladega očeta seveda hudo boli, toda bolečine rad prenaša, kajti po operaciji dobi pravico nositi v nosu okras iz želvine in postane pri plesu nepremagljiv.

Protiaeroplanska artiljerija

Protiaeroplanska artiljerija med svetovno vojno še ni bila močno razvita, čeprav so topovi prestrigli nit življenja marsikateremu letalcu. Toda že med vojno se je ta nova vrsta topništva znatno izpolnila. Francozi so morali še l. 1916 žrtvovati 11.000 granat odnosno šrapnelov, če so hoteli zbiti na tla enega sovražnega letalca, v začetku leta 1918 je padlo to število že na 4000, a pred premirjem na 1500. Zadnja leta se pa protiaeroplanska artiljerija naglo izpopolnjuje in tudi češkoslovaška je v tem pogledu izredno napredovala. Zdaj ima tri polke protiaeroplanske artiljerije.

»Figaro« je poročal te dni o poskusih na belgijski obali z novim protiaeroplanskim topom angleških fabrikantov Wickers-Armstrong kalibra 7.50. Pri takem poskusnem streljanju se strelja na več sto metrov dolg platen rokv, ki ga vleče letalo s seboj na vrvi. Streljali so pri belgijskem Ostende ob navzočnosti zastopnikov belgijskih vojaških oblasti. Za učinkovite so šteli samo strele, ki so pogrešili le za 10 tisočink, torej recimo 50 m pri petih km. Proti rokvu, vlečenemu 2000 m s hitrostjo 160 km na uro, je bilo izmed 70 strelav učinkovitih 54, pri višini 3000 m pa izmed 57 strelav 23.

Slepo črevo

— Ljudje bi mogli prav dobro živeti tudi brez slepega črevesa. — Ali ne mislite, gospod sanitetni svetnik?

— Ljudje že, toda kirurgi ne.

V šoli

— Če gre šest dečkov na breg reke in dvema rodiljima prepovedo kopati se, koliko se jih gre kopat, Mihec?

— Vseh šest, gospod učitelj.

Kdo je na slabšem

Moja žena ti zna govoriti, če treba dve uri o isti stvari.

— Moja žena pa sploh nobene teme ne potrebuje.

Iz zakonskega življenja

Žena: Možiček, danes imam pa mnogo stvari, ki moram o njih govoriti s teboj.

Mož: Na to sem pa res radoveden. Navadno govorim z menoj o tem, česar nimam.

V šoli

Učitelj govori o letanju in vpraša Miha: — No, Mihec, kaj na primer kar narček more, jaz pa ne?

— Okopati se v kozarcu vode, gospod učitelj.

Čestitke.

— Dovolj, prijatelj, da ti najprišrenejše čestitam. Današnjega dne gotovo vse življenje ne boš pozabil.

— Oprost, saj se oženim šele jutri.

Saj baš zato.

Fant in dekle.

— Sram te bodi, da se tako dolgo ne pokažeš.

— Bal sem se se te, zdravnik mi je namreč prepovedal sladkosti.

Besedo imajo naši čitatelji

Prva zahteva higijeničnega mesta

Meščani so nedvomno hvaležni za poslanilo mestnemu gradbenemu uradu, ki se nanasa na članek o smotreni regulaciji Ljubljane — če je bilo pojasnilo sploh potrebno. Nihče ni bil izzven, pa tudi MGU ne. Če je pa bilo potrebno pojasnilo, tedaj je vsekakor treba poudariti dejstva, ki jih ne more nihče prikriti in ker jih ne sme prikriti.

Meščani so hvaležni »Slov. Narodu«, da jim prepustijo svobodno tribuno; ob tej priliki je pa treba naglasiti posebej, da se gospodje radi pomilovalno nasmehnejo, če izide v tej rubriki članek, tudi se strokovne zadeve, čeprav splošno komunalne — češ, lajkam se zopet nekaj sanja, o čemer nimajo pojma, zamašimo jim usta! Lahko pa tudi stvarno razpravljamo,

Gre torej samo za to, da si je nekdo upal javno trdit, da Ljubljana se zdaj nima popolne kanalizacije in da se ne regulira Ljubljana smotreno, ker je kanalizacija na drugem mestu. Pri tem ni prizadet MGU in ne njegovi temeljni preštudirani načrti kanalizacije. Rečeno je bilo samo, da je prva zahteva higijeničnega mesta njegova kanalizacija. Treba je forsirati kanalizacijo, pa čeprav bi se morala zaradi tega zakasnila nekoliko tako prepotrebna regulacija Ljubljane. Ne moremo namreč trpeti, da je Ljubljana še dandanes glavni kanal, čeprav je regulirana, četudi jo krasi razkošno trimostje in čeprav je bila glavni kanal že v rimskih časih. Takšne zgodovinske znamenitosti vendar ne moremo zagovarjati ter ohranjati.

Tudi lajkaj ve, da je križ z ljubljansko kanalizacijo zaradi visoke talne vode. Nikakor pa ne more razumeti — in tega mu strokovnjaki ne pojasnijo, zakaj glavna kanala ob Ljubljani, na katero bo priključeno ostalo kanalizacijsko omrežje, še nista dograjena v vsej dolžini vsaj tako, da bi se fekalije ne iztekale v Ljubljano direktno sredi mesta. Da ni še priključeno celotno kanalizacijsko omrežje na glavna kanala, bi človek se razumel, vsaj je Ljubljana zgradila zadnja leta mnogo novih ulic, ki jih ni mogla kanalizirati čez noč, noben strokovnjak pa ne more zagovarjati higijeničnega nedostatka, ki je absolutno nedopusten.

Vedno smo občudovali krasne načrte, po katerih bi naj Ljubljana napredovala kot pač mora vsako mesto, če hoče živeti, nihče ni tudi omalovaževal dela MGU in mora tudi vsak priznati, da je bilo zgrajenih zadnja leta v Ljubljani mnogo kanalov in da se je sploh delala zadnja leta zelo živahno. Toda kljub temu ne smemo molčati, če je ta velika kanalizacijska mreža priključena kar na Ljubljano kot na glavni kanal. Vsak mora obojati tudi načrt reguliranja Ljubljane, če se zaradi

njeja okužuje vse mesto. Če niso fekalije izpeljane v Ljubljano zunaj mesta, je pač nedopustno zadržati vso nesnago, tako da stoji v strugi sredi mesta. Samo to je bilo naglašeno v omenjenem članku.

Naveden je bil primer, da celo v Mariboru, ki ni kanaliziran, ne vladajo tako skrajno primitivne higijenične prilike kot v Ljubljani, saj tam ne izpuščajo nesnage v Dravo, fekalije pa odvažajo s pnevmatičnimi vozovi. Pri nas je pa jasno vsakemu lajku — samo strokovnjakom ne — da je takšna kanalizacija, kakršno imamo, slabša kot nič. In tudi strokovnjaki bi morali vedeti, da v Ljubljani ne prevajamo fekalij s pnevmatičnimi vozovi, nego z navadnimi vozovi, nalito v gnojnične sode, ki češče celo puščajo ter nesnaga curi skozi vse mesto, n. pr., če pelje kdo gnojnico s spodnje Poljanske ceste v Krakovo. Toda, saj se ne sklicujemo na takšne »malenkosti«, v omenjenem članku je samo rečeno, da imamo sredi mesta poldrugi kilometer odprto greznico v Ljubljani čini strugi.

In ali ni res, da naši strokovnjaki študirajo urbanizem, dočim vladajo v mestu še takšne kričeke higijenične prilike?

Trdi se, da strugo Ljubljane deloma očistijo vsak dan, glavno čiščenje pa je vsak teden v nedeljo. To so jalovi izgovori, kajti nesnaga smrdi iz struge vse dni tako strašno, da je postalo že mnogim ljudem slabo. In nedvomno je že kdo obolen zaradi te nesnage, pa še sam ne ve, kaj je povzročilo obolenje. Pri bolnici je najhujši smrad, ki se širi celo na Zaloško cesto, bolnikom pa te dišave seveda samo koristijo. In ko »čistijo« strugo, dobe vrle Bizovičanke poštno porčijo »milnice« med vodo, da jim gre pranje bolj od rok ter perilo finejši diši.

Strokovnjaki bi se naj torej ukvarjali s koristnejšimi zadevami, ne da »maše lajkam usta«, če so kompetentni za nje, da ne bo treba lajkam kazati s prstom na kričeke nehigijenične prilike.

Ljubljancin.

Premestite jahalnico!

Pred 50 leti je spadala sedanja Bleiweisova cesta z okolico k periferiji ljubljanskega mesta in na tej cesti so takratni Nemci postavili svojo jahalnico. V zadnjih 30 letih so se ob tej cesti zgradile številne palače, vile in sama banska uprava ima v neposredni bližini jahalnice svojo palačo ter se lahko reče, da spada danes ta del mesta k centru Ljubljane. Zato je nujno potrebno, da se jahalnica, ki stoji na hodniku Bleiweisove ceste, čimprej spravi s te ceste, ki dobi v najkrajšem času še novo palačo trgovske akademije ter pravoslavno cerkev. Ostranitev je nujno potrebna tudi iz estetičnih, posebno pa iz zdravstvenih razlogov, ker imajo nekateri

Ljubljanski jahanci kljub prepovedi svoje konje stalno v hlevu jahalnice, iz katere se širi smrad po gnoju in mrčes po okolici. Posledica je, da je zdravje tamkajšnjih prebivalcev stalno ogroženo. Za sedaj zahtevamo prizadeti, da se takoj odstranijo iz jahalnice konji. Poskrbi pa naj se tudi, da jahalnica, ta pravi anahronizem Bleiweisove ceste, čimprej od tam izgine.

Prizadeti sosode.

Klopce v travci

Sijajna ideja! Sem se vzradostil oni dan, ko sem zagledal tam v Tivoliju blizu »Atene« v lepem, s travo zaraščenem drevo dolgo vrsto zelenih klopov. Sijajna ideja! Sedeti tu v hladni senci dveh vrst mladih kostanjev, z gosto, sočno travo po sredi, brez vsakega prahu — prav kakor doma pod hrusko — to bo užitek! To bo naslada! Naslada za staro in mlado, za velike in majhne, posebno za majhne in prav posebno pa še za najmanjše, za tiste, ki še ne delajo velikih skokov, tiste, ki si komaj upajo od svoje klopi do sosedne na nasprotni strani. Za te in za njihove mamice bo to pravi paradiz. Nič več jim ne bo treba valjati se po umazanem pesku in prahu. Če se hlačono slučajno ponesreči pri njegovi podjetni produkciji — vsak ne more biti prof. Stroh Schneider — ne bo telednil v prah ino blato, zavalil se bo lepo v mehko travico ter vzbujal smeh in radost... Res pravi paradiz!

Grem in takoj sedem na eno teh klopov v travici. Za poskušnjo, si mislim, in že vidim ljubeznivo ljubljansko drobnjad, kako skače in jo slišim, kako razigrano čvrči v pisanem spletu svojih vzradoščenih in srečnih mamic... Med lepimi slikami ljubljanskih parkov, ena najlepših.

Iz teh prelepih sanj me vzdrami rezek opomin: naj kar nemudoma, takorekoč takoj, ta prostor zapustim — sicer bo loj!

Bogme, prav tako je dejalo obličje postave. Naj vrag me vzame, če primaknil le eno sem besedo.

Četudi sem se te strašne grožnje nekako vleppestršil, mi je ostalo vendarle še toliko poguma, da sem vprašal: Cemu, zakaj?

»Zakaj? Zato, ker drevedo

še ni gotov —

in dokler ni gotov,

se tu ne sme sedeti!«

Na to jaz ponizno:

Aha, najbrž postavijo še kakšno mizico tuptam, ali kaj podobnega, da bo idila še večja?

On se odreže:

»Kaj še, ti meš naduti

po sred' —

še s peskom

drevedo

bo prej posut —

potem, bo dan v promet!«

Po takih dokazih ves uničen začnem

ječlati (najbrž prosto po Prešernu):

Oj, z bogom, lepi svet!

Adijo, sladke nade!

Ce res je to,

kar moč trdi prevnet,

ne bo ne paradiza,

ne naslade.

In kar presnet

naj bo ta dan,

ko ves prevzet

sem slavo pel

prav tistemu,

ki naj bi vrag ga vzeli!

Tedaj pa me je že vrgla kruta roka pravice iz Paradiža in štem si v veliko srečo, da lahko še na »prosti nogi« pišem te vrstice.

P.S. V imenu vseh tistih pa, ki soglašajo z menoj, prosim še enkrat vse druge merodajne faktorje: Ne rušite nam vere v vašo genjalnost in dobro voljo! Pustite nam tisti šop trave vsaj za poskušnjo. Peska in prahu imamo že itak dovolj, vsaj ob količkah lepem vremenu. Entuzijast.

Kje so sejmške cigarete? Monopolistična uprava je pripravila svoj čas posebno vrsto semjskih cigaret in smo pričakovali, da se bo to zgodilo tudi letos, ker bi prišli radi zopet do dobrih lahkih vrst, ki jih danes občutno primanjkuje. Takoj po prevzetu smo kadilci izvrstne smakedonske, po katerih se kadilcem še danes kolca. Če že plačujemo tobakarijo poštno svoj tobačkarski davek državi, naj bi imeli vsaj dobro izbiro. Zgodni čas nismo s cigaretami povsem zadovoljni kakor svoj čas in prosimo, da bi monopolistična uprava to vpoštevala. — Tobakar.

Deseti brat

Nič čudnega bi ne bilo, če bi hodili letos po mestu bosi spoštovani meščani, saj tako tamajo, kot da denarja niti več ne poznajo. Vendar še strogo pazijo na svojo zunanost ter doslej ni še nihče brusil bosih nog po cestah. Pač pa lahko vidiš bosa našega desetega brata, ki prav nič ne pogreša čevljev in si jih najbrž noče obuti, čeprav jih ima.

Ljudje ga smatrajo za beba in se ne zanimajo mnogo zanj. Norec je pač norec, pusti ga pri miru! V norišnico pa ga ne vtaknejo, ker pač ni nevaren. Ta ali oni ga pogleda zaničljivo mimogrede na cesti in se mu previdno umakne, kot pred nevarnim norcem. Toda Zane se loti najraje baš takšnih dostojanstvenih gospodov. Ne stoji pred njega in se oklene njegovih rok.

Daj mi, no, čik!

Vsakega nagovori, kot da sta pasla skupaj krave. Vsak ga gleda debelo ter v presenečenju ne more niti odpreti ust. Fant ima vedno dovolj cigaret in tudi lačen ni najbrž preveč. Kje pa prenočuje, ne ve nihče in tudi sam ne ve povedati, saj je pravi deseti brat — nomad, ki ga prav nič ne skrbi, kaj bo jutri, a tudi nihče drugi

ukvarja z njegovimi eksistenčnimi vprašanji.

Zane rad zahaja na živilski trg, kjer ga rade vidijo branjeve, ker ga ni treba prositi za razne male usluge, n. pr. če potrebuje kakšno vodo, je Zane takoj pri rokah in pohiti ponjo. Zenske so pa dobrih src ter rade poplačajo takšne usluge, da si Zane vsaj malo potolaži želodec s peščico sadja. In zdaj je na trgu dovolj gnilih črešenj; Zane ni izbirčen.

Sicer pa ta deseti brat ne prosjači, napača samo gospode za »čike«. Živi kot piček in ni nikomur napoti. Brezposelnosti, ki stradajo ter si s takšnimi težkočami iščejo kruha, nimajo tega talenta kot Zane, da bi bili vsaj toliko neumni, kolikor je treba, da ne stradaš kot pravi norec.

Pozimi si bo Zane seveda obul čevlje — popolnoma cele in kurja očesa ga ne bodo bolela, zima ga prav nič ne skrbi, brezposelnost je zanj deveta briga in z žalostnimi mislimi se sploh ne ve ukvarjati. Zaradi tega, ker ga niso spravili v zavod, ne namerava skočiti v Ljubljano. Smeje se neprestano in od časa do časa zine kakšno neumnost, da bi kdo ne podvomil, ali je res prismukljen.

Radioprogram

Nedelja, 26. junija.

9.30: Prenos cerkvene glasbe iz franciskanske cerkve; 10: Abstinenco predavanja; 10.30: Dr. Murray, lanski Nobelov mirovni nagajenec (dr. P. Brežnik); 11: Salonski kvintet; 12: Čas, plošče, borza; 15: Ljudska igra »Zupan« (Ljudski oder); 16: Slovenske narodne pesmi poje g. Marjan Rus s spremljevanjem salonskega kvinteta; 16.45: Akademski aktet; 17.20: Citre in kitara (gg. Ahac); 20: Komorni večer. Sodelujejo: ga. Panika Brandl violina, ga. Hilda Lobe-Folger (čelo), dr. Švara (klavir); 21: Prenos Erich Hersejevega jazz-orkestra s Park hotel na Bledu; 22: Čas, poročila; 22.15: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Ponedeljek, 27. junija.

12.15: Plošče; 12.45: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 14.15: Salonski kvintet; 19: Dr. I. Grafenauer; Nemščina; 19.30: Dr. Fr. Veber: Etika in sociologija evangelijev; 20: Koncert pevskega društva »Ljubljane« s spremljevanjem trobil; koncert godbe 40 pp. Triglavskega; 22: Čas, poročila; 22.15: Salonski kvintet; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Torek, 28. junija.

9: Vidovdanska proslava (šolski radio); 11: Salonski kvintet; 12.15: Plošče; 12.25: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 17.30: Otroški kotiček (gdč. Sl. Vencaj); 18: Salonski kvintet; 19.15: Ilja Trifunović (vojvoda Birčanin); Sodobne naloge Narodne Obzorne; 20: Dr. Reya: O Triglavu (esperanto); 20.30: Prenos iz Zagreba: Komorna glasba; 21.3: Prenos iz Beograda; 22.30: Čas, poročila, plošče; 23: Napoved programa za naslednji dan.

Mie d' Aghonne;

04

Dustolovke

Roman

To ni bil hotel, kjer so jo poznali. Bila je osamljena podrtija, podobna stari vinski kleti. Stene, ki je med nje prinesel to, vse elegancije, blagostanja in razkošja vajeno ženo, so bile gole. Tla so bila iz tlačene gline, a postelja, kamor je Diego vrgel Klaro, je bila trdo ležišče.

— Spoznali so vas, madame, to ni bilo težko! Samo jaz nisem vedel, kako visoke časti sem bil deležen kot zakonski mož. Zdaj je komedija končana. Preidiva k stvari. Ta milijon, ki so vam ga vrgli v obraz kot blato, ta je bil zaslužen z mojo častjo in dostojanstvom. Moj je, obdržim ga. Toda vi ste mi pripravili grozne muke in te vam bogato poplačam.

— Me slišite, madame? — je vprašal držeč jo krepko za roko. — Me slišite?

Ko je izpustil Klarino roko, je omahnila, kakor da je mrtva.

—Kaj je že mrtva? — se je vpra-

šal presenečeno. — To bi bilo prehitro. Tako hitro ne sme umreti. Nikoli je ne bom pozabil, te žene. Kamorkoli se zatečem, povsod me bo spremljal spomin na njo. Njen obraz se mi bo prikazoval v sanjah. Pri misli na njeno telo vedno zadrtim. Jaz, pustolovec, sem se zaljubil! Osvetim se na njenem telesu, ki je nudilo naslado drugemu, kakor jo je meni. To je njeno telo, ki je moj sovražnik, ker me ima v oblasti.

Markiz je bil odpeljal Klaro v zapuščeno hišo, kjer je dolga leta nihče ni stanoval. Najel jo je za deset let in plačal najemnino vnaprej, da bi ga ne motile nobene terjatve, dokler ne opravi svojega dela.

Videč, da je Klara onesveščena, je vzel vedro vode in ji polil glavo. Mučil jo ni hotel, da bi se mu žena izmuznila na oni svet.

Stopil je v kot, kjer je imel pripravljeno kamenje in malto, in začel je zadržavati vse izhode iz tega mračnega brloga, vodeče na ozko, pusto dvorišče.

Klara ni dvignila oči — kaj ji je bil mar ropot okrog nje?... Kaj bi jo moglo zanimati, kaj se je godilo?... Ničesar več se ji ni bilo treba bati, kajti prepričana je bila, da je pretrpela že vse.

Pa se je motila. Markiz je hotel zazidavati vse odprtine. Ko so bila zazidana okna, se je vrnil k trdemu ležišču, kjer je ležala iztegnjena njegova žena.

— Zdromite se! — ji je dejal; bil je takoj strupen, da se je delal, kakor bi verjel, da je mogla zaspati. — Zdrमितe se. Se nekaj vam moram povedati... Sovražim vas tako zelo, kakor sem vas ljubil. — Te lepote, ki ste mi jo bili dali in zopet vzeli, te vam ne pustim niti v zadnjih trenutkih. Uničim jo na vas, boginja luminega sveta...

V svoji zbeganosti, v svojem obupu in grozi je Klara še enkrat začutila v sebi ženski strah. Hotela si je zakriti obraz z rokami, da bi ga rešila, ne da bi vedela, kaj mu preti.

— Moja mržnja se ne ustavi pred tako oviro. — je dejal markiz. — Strahlo napravim iz vas, ves obraz vam skazim...

Klara še ni vedela, kaj pomenijo njegove besede, vendar je pa drhtela po vsem telesu čuteč, da mu je izročena na milost in nemilost.

Grozen krik je zadonel po vlažnem in mračnem brlogu. Markiz je vrgel ob tla edino luč, ki je razsvetljevala ta grozni brlog.

Klara je divje in obupno klicala na

pomoč. Zvijala se je na trdem ležišču in v groznih bolečinah se je zavalila na tla, a jedka tekočina ji je neusmiljeno razjedala obraz in roke ter sežigala meso; nepopisno so bile njene bolečine, ko ji je začela kislina razjedati oči.

—Pojdite se pokazat svojemu ljubčku, madame, — se je zarežal markiz, odhajajoč skozi vrata, ki jih je zaloputnil in zaklenil za seboj.

Delo njegove mržnje je bilo končano. Čez dobro uro je markiz Diego y Trasmonete zapuščal Rim.

S seboj je odnesel nad dva milijona v dijamantih in gotovini. Sklenil je bil zapustiti Evropo. Vračal se je v Ameriko.

— Tam si kupim ljudi, — je mrmral sam pri sebi, — in ko mi ne bodo več všeč, jih prodam naprej. Pojem zelo daleč, da se bom lahko naselil v deželi, kjer še ni odpravljeno suženjstvo. Strasti Evropecev so majhne in malenkostne. Moj ljubezen in sovraštvo sta se obrabila, ker sta bila zaprta v pretesnih kletkah. Zdaj pa hočem razširiti svoje polje...

Čez teden dni se je vkrcal markiz Diego y Trasmonete na parnik, ki je bil namenjen v Texas.

Od tam je pa krenil najbrž tja, kamor vodijo sanje ljudi — v neznan, nevarne dežele, kjer zmagaletja sreča in jeklena volja.

XXI.

V NORIŠNICI.

Paul Carrère je dal grofu de Cizeretu napisati vse, kar je bilo potrebno, da bi grof odločil o svojem premoženju, kakor da bi bila ta zadeva urejena že mnogo prej; glavno je bilo, pripraviti v primeru pravde ali grofove smrti rodbino de Marillac ob vse nade, ki so jo bile zapeljale v zločin.

Paul je odnesel vse listine notarju Dubertinu, ki mu je dejal:

— Za vsak slučaj odpotujte takoj v Cizeret. Spominjam se, da sem pustil v dnevniku, ki zapisujem vanj uradne zadeve, nekaj prostora praznega in sicer za neko oporoko. Dotične strani nisem zapolnil, ker je umirajoči umrl, ko sem bil na poti k njemu. Toda na robu sem napisal datum in besedo »oporoka«, da bi stran zapolnil, ko se vrnem. Na prazno stran napišite ime grofa de Cizereta, potem se pa vrnite. Naša osmeta je pripravljena. Zdaj morava spraviti še grofa iz norišnice, kamor so ga dali zapreti njegovi dični sorodniki. S tem bo najin glavni namen dosežen.

Dvosobno stanovanje

oddam prvovrstni stranki v pritličju vile za 550.— Din mesečno v Rožin dolini ob Večni poti. — Ponudbe pod šifro »Čimprej« na upravo »Slov. Narodac«.

SLUŽBE

NATAKARIO mlado, čvrsto, sprejme kavarna »Slavia«, Zagreb. — Ponudbe s fotografijo. 2534

KLEPARSKI POMOČNIK s triletno pomočniško prakso dobi takoj službo. — Kleparstvo Sadnik, Zalec. 2575

POUK

Večerni tečaj za začetnike in izveščence. Vpisovanje vsak turek in soboto od 6. do 8. ure večer. Šolnina nizka. — Christofor učni zavod, Domobranska cesta 7/ 2036

Naznanilo!

Cenj. očitstvu javljam, da sem preselil svojo kleparsko obrt iz Gosposke ulice 16 — na Stari trg 11 a ter se za cenjena naročila najtopleje priporočam.

Jože Karmelj, kleparstvo

Hotel BELLEVUE, Omiš pri Splitu

Nova zgradba tik ob morju, tekoča voda v sobah, pečeno kopališče, domača in dunajska kuhinja. Popolna penzija s sobo in postrežbo Din 60.— do Din 85.— na dan.

Zdraviliška taksa odpravljena!

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in igračnih vozičkov, triciklov, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. — Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlova c. 4.

NARODNA TISKARNA

TISKARNA IZVRŠUJE RAZLIČNE TISKOVINE, ČASOPISE, DIPLOME, REVIEJE, VREDNOSTNE PAPIRJE, KOLEDARJE, SREČKE, KNJIGE I.T.D. ENOBARVNI IN VEČ BARVNI TISK, PISMA, RAZGLEDNICE, SLIKE, OSMRTNICE, OVITKE, JEDILNE LISTE, CENIKE, VIZITKE, RAČUNSKE ZAKLJUČKE, POROČNA NAZVANILA IN VABILA

Stalna razstava
na Karlov-
ski cesti št. 4

„TRIBUNA“ F. B. L. tovarna dvokoles, otroških vozičkov in delov, Ljubljana, Karlovska c. 4. Znižane cene. Največja izbira. Ceniki franko.

Makarska

Najcenejše in najlepše
morsko kopališče na Jadranu

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“

Ustanovljeno 1860.

Ustanovljeno 1860.

KAMNOSEŠKA INDUSTRIJA

Alojzij Vodnik

LJUBLJANA,

(poleg glavnega kolodvora) KOLODVORSKA ULICA 34

Velika zaloga preko 400

NAGROBNIH SPOMENIKOV

vseh oblik in velikosti se razproda po

znižanih cenah,

dokler traja zaloga.

Izdelava novih spomenikov po lastnih načrtih najmodernejših oblik po nizkih cenah. — Sporočite naslov, da vas obišče na domu strokovnjak in izdelava načrte po Vaši želji.

LASTEN DOM

nezadolženo imetje dosežete najhitreje potom brezobrestnega posojila »Stavbne hranilnice in posojilnice«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 15. 68/T

BUFFET »GRAFIKA«

Ljubljana, Masarykova cesta 14
Dobil sem večjo količino vinskega žganja, priporočljivega za razne bolezni.

Vinsko žganje 50% 1 Din 32.—

» 68% 1 » 40.—

Slivovka 50% 1 » 40.—

Ljutomerčan, šipon 1 » 10.—

Cviček Gadova peč 1 » 10.—

Jeruzalemčan 1 » 12.—

Namizno belo 1 » 8.—

Unionsko pivo v vrčih 1/2 l 4.50

Da je vse pristno, ve že vsakdo; zato ne bom hvalil, kdor pa ne verjame, naj pride poskusiti! — Razni zakuski vedno po nizkih cenah.

Se priporoča

2543 A. BRISKI.

LJUBLJANA Masarykova c. 9 (nasproti carinarnici) prevzema

ŠPEDICIJA TURK

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija pravnega zaračunavanja carine po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Telefon interurban šte. 2157.

PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjski uprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili po dve, tri in sedem ton nosilnosti.

117
Telefon interurban šte. 2157.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke se odgovarjamo — Najmanjši oglas Din 5.—

RAZNO

VOLNO ZA MODROCE
prodaja zelo poceni šega, Camkarjevo nabrežje 5/1. 1814

MALINOVEC

naraven s čistim sladkorjem vkuhan se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. Piccoli, Ljubljana, Dunajska cesta 6. 57/T

NAROCATE CEVLJE

po meri pri Peternehi, Novi trg-Breg št. 1. 60/T

Najcenejši nakup!

KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESKER,
Ljubljana, Sv. Petra c. 14 22/T

NOGAVICE

damske svilene, perilo

SRAJICE

LJUDEVIT GLUHAK

Gospodstva 16 (pri Levu) 56 T

MODROCE

otomane, divane, fotelje in vse tapetne izdelke vam nudimo najceneje

IGNACIJ NAROB,

Ljubljana, Gospodstva c. 16 (pri Levu) 25/T

TELEFON 2059

PREM OG

SUHA DRVA

Pogačnik, Bohoričeva 5.

TRPEZNI AFRIK MODROCI

samo Din 220.—

spalne fotelje, fino izdelane.

Din 1300.— prodaja

RUD. SEVER,

LJUBLJANA, Marijin trg 2

Telefon 2622

ČEVLJI

NA OBROKE
»TEMPO«, Gledališka ulica 4
(nasproti opere).

MARMELADA

od jabolk, breskev in sliv na prodaj po nizki ceni. — Vprašati: »Buffet Grafika«, Ljubljana, Masarykova cesta 14. 2542

SOBOSLIKARSKA

plekarska in vsa v to stroko spadajoča dela po najmodernejših vzorcih solidno in konkurenčno izvršuje JOSIP MARN, d. z. o. z., LJUBLJANA, Dunajska cesta 9. Telefon 30-68.

TRAJNO KODRANJE

izvršuje od Din 100.— naprej; ob nedeljah odprto! — Sebal Vendlin, frizer za dame in gospe, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35. 2576

ČRESNJE in DRUGO SADIJE

ter sočivje vkuhavajte za zimno v WEEKOVIH KOZARCIH. — Zahtevajte cenik od: Josip Jagodič, Celje, Glavni trg, Gubčeva 2. 2560

GRAMOFONSKÉ PLOŠČE

OD DIN 20.—

prodaja »Slagere«, Aleksandrova c. 4 (pasaja »Viktoria« palače). 69/T

NARAVNO LETOVISCE

cela penzija s kopališčem v Sori Din 32.—, dobra domača kuhinja. — Se priporoča gostilna Šorli, Gorenja vas, Poljska dolina. 2559

OPOZORILO!

Opozorjam cenj. odjemalce, da g. Jože Jeraj ni upravičen za moj račun kasirati in potrditi nobenega denarnega zneska, ker je izstopil iz moje službe.

Bolaffio Karl, Ljubljana.

2578

GLASBA

KLAVIRJI, PIANINI

prvovrstnih tuzemskih znamk od Din 11.000 naprej. — »MIZIKA«, Ljubljana, Sv. Petra c. 40. 18/T

PRODAM

1 železostrojnik, 1 damski šivalni stroj, 1 preprogo, 1 damsko kolo. — Naslov v upravi »Slovenskega Naroda«. 2583

TRANSPORTNIH SODOV

od 300 do 700 l imam večjo množino naprodaj v prav dobrem stanju; zamenjam tudi za prav dobro vino lanskega pridelka. Ign. Cadež, Srednja vas, p. o. Pljane-Skofja Loka. 2574

NEPREMIČNINE

PEKARNO

vzajem v najem in mestu ali na deželi. — Ponudbe pod »Dobro 2568« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Zahvala

Ob smrti naše zlate mamice, gospe

Marije Bečeve

smo bili deležni tolikšne prijateljske pozornosti in tolažilnega sočutja, da nam je težko naštet vse one, ki smo jim za vse to dolžni svojo globoko zahvalo. Vsem, ki so blagopokojnici lajšali njene težke zadnje ure in ji med boleznijo s prepričevalno tolažbo vzbujali nado, da nam bo še kdaj mogla posvečati svojo neizmerno materinsko skrb, kakor tudi vsem, ki so jo v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti in obsuli njen oder z gomilo cvetja, izrekamo tudi tem potom svojo toplo zahvalo.

Masa zadržnica za blagopokojnico se bo služila v ponedeljek, dne 27. junija ob 8. uri v župni cerkvi v Trnovem.

V Ljubljani, dne 24. junija 1932.

Zalujoči sinovi.

20%

Naznanilo!

20%

Naznanjam cenj. odjemalcem, da se je manufakturna trgovina

„Pri zvonu“

I. Strojanshek

V LJUBLJANI — preselila s Pogačarjevega trga v svojo hišo

Pred škofijo št. 21

(poleg magistrata)

Ker nam ne bo treba plačevati najemnine lokala, zato dobite pri nakupu

20% popusta

Cenjenim odjemalcem se toplo priporočamo.

VEZENJE ZAVES, PERILA,

MONOGRAMOV

ENTLANJE, AZURIRANJE,

PREDTISKANJE

»BREDA« ŽEPNI ROBCI, RAZNA

PREDTISKANA ŽENSKA ROČNA

DELA

Naznanilo!

Cenj. občinstvu vjudno naznanjam, da sem se preselil z Vodnikove ceste v KAMNISKO ULICO ŠT. 19, LJUBLJANA VII — ter se priporočam za nadaljno naklonjenost.

Štefan Kosirnik

izdelovanje vsa vrstnih sodov

Sprejemam v popravilo tudi vsa v to stroko spadajoča dela. 2564

POZOR!

POZOR!

Zaročenci in zaročenke!

Predno stopite v zakon, naročite takoj novodošlo knjigo, v kateri so navodila o zakonskem življenju, o spolnem občevarju, o prvi poročni noči, navodila za časa nosečnosti, dojenja, menstruacije, o spolnih boleznih in o zablodah spolnega življenja. Za mladino izpod 16 let ni ta knjiga. — Kdor pošlje v pismu Din 20.—, se mu pošlje franko na njegov naslov. Po povzetju Din 4.— več. — Pošilja se diskretno po pošti. — AMBRO, Ljubljana, poštni predal 74.

Prometni zavod za premog d. d. Ljubljana

prodaja po najugodnejših cenah samo na debelo

PREMOG

domači in tuzemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

KOVAŠKI PREMOG

vrstni vseli

KOKS tivarški, plav-

žarski in plinski

BRIKETE

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D.

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 151.

Občina Ljubljana

Mestni pogrebni zavod

Zapustil naju je po dolgem, mukopolnem trpljenju za vedno najin nad vse ljubljani soprog in papa, gospod

pl. Balogh Karol

bančni uradnik v p.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v nedeljo, dne 26. junija 1932 ob 4. uri popoldne od doma žalosti, Bleiweisova cesta št. 7, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 25. junija 1932.

Zalujoča soproga in hčerka

Usoda ljudi!

Prosluli astrolog profesor Helén se je odločil izgotoviti vam brezplačno vaš horoskop. Slava prof. Heléna je tako razširjena po svetu, da nam res ni treba opozarjati nanj. Njegova znana sposobnost videti v bodočnost drugih, ne glede na njihovo oddaljenost od njega, meji na čudežnost. Sami astrologi vseh narodnosti z zvonskimi imeni gledajo nanj kot na svojega mojstra. Prof. Helén vam pove po resnici vso vašo usodo, napove vam, kdaj lahko dosežete uspeh, dali najdete srečo itd. Njegov popis preteklih, sedanjih in bodočih dogodkov bo vzbudil vaše občudovanje, presenečeni boste in uspeli boste. Ne bodite črnogledci ne bodite nejevoljni — vse bo boljše. Ali, kje naj dobite to gotovost? Prof. Helén vam to pove: v zvezdah! Ne verujete?

Zvezde govore resnico!

Čitajte, kar vam piše sam profesor-astrolog Helén.

Spoštovani prijatelji!

že ko sem samo omenil, da bom izgotavljal horoskope brezplačno, je bil moj tukajšnji zavod in moj tajnik g. K. Havelka naravnost zasut s prošnjami za postavljanje horoskopov.

Smatram za svojo dolžnost, da se vam tem potom zahvalim za vaše upanje. Prosim pa samo nekoliko potrpljenja. Horoskop izgotovim vsakomur po vrsti, kakor prihajajo prošnje. Zato ne poganjajte svojih prošenj.

Mislím, da se vam vsem najbolj oddolžim s tem, da tudi sam storim za vse, kar je v mojih skromnih močeh. Doiga leta se že bavim s proučevanjem zvezd in njihovim vplivom na človeško življenje. Naučil sem se razumevati odnošaje zvezd do človeške usode in zato lahko vidim v bodočnosti ljudi.

To svojo sposobnost dajem sedaj na razpolago vsemu človeštvu. Javite mi svoj naslov, poklic, dan, mesec in leto rojstva in povem vam o vaši usodi več, nego bi smatrali za mogoče. Vse vam napravim brezplačno, kot nagrado za mojo visoko starost in v zameno za moje stroške mi priložite le Din 10.—. Vse dopise naslovite le na moj zavod takole:

Astrološki laboratorij K. Havelka,

Praga - Vinograde, Sleská 116-J. Poštni predal 23. Češkoslovaška.

Oprostite mi, da ne navajam svojega naslova. Samotar sem in za svoje odgovorno delo potrebujem miru in zbranih misli. (Prof. Helén je star 86 let.) Zahvaljujem Vas za Vaše prijateljstvo in zaupanje ter si bom prizadeval, da Vam napovem lepšo pot bodočnosti.

Vas vseh vdani prijatelj
prof. Helén, astrolog.

182

Naša opazka: Prof. Helén ni prerok, — marveč učenjak, ki je vse svoje življenje posvetil zvezdam. Danes spada med naše največje dobrotnike, ker nam kaže pota k sreči in zadovoljstvu ter nas svari pred nevarnostmi, ki nam jih morda pripravi usoda.